

“ZAČNITE Z DELOM” HARDING OPERATORJEM.

Predsednik je pozval barone premoga, da “naj gredo domov in obnove obrat”. To se tolmači, da naj operatorji najamejo stavkokaze in poskusijo zdrobiti stavko, vlada jim bo pa pomagala z vojaštvom. Vодitelji rudarjev pravijo, da Hardingov poziv ne bo spravil premoga na površje. Operatorji iz Pennsylvanije, Indiane in deloma iz Ohia so zavrgli predsednikov načrt za razsodišče. Rudarji bodo zmagali, ako ostanejo solidarni.

Washington, D. C. — Predsednik Harding je v ponedeljek popoldne pozval barone premoga, ki posedujejo premogovnike mehkega premoga, da “naj gredo domov in obnove obrat”.

Z drugimi besedami se to pravi — kakor tolmačijo vsi kapitalistični viri — da naj operatorji odpro rudnike, najamejo stavkokaze kolikor jih morejo dobiti in producirajo premog za zimo. Ako bodo stavkajoči rudarji ovirali obrat, tedaj bo vlada začela premogovnike z zveznim vojaštvom.

Drugo poročilo se glasi, da v slučaju, če operatorji ne bi mogli dobiti dovolj stavkokazov, bo predsednik izdal apel za “prostovoljce” za kopanje premoga. Ako tudi to ne bo pomagalo, tedaj bo vlada menda sama prevzela obrat premogovnikov v svoje roke in ga vrnila na temelju posebnih zakonov, ki bodo medtem sprejeti.

Senator Cummins iz Iowe, predsednik senatskega odbora za meddržavno trgovino, je dejal v ponedeljek zvečer, da predloži predlogo za ustanovitev delavskega tribunala za premogarsko industrijo po zgledu vladnega železniškega delavskega odbora. Vojni tajnik Weeks je konferiral z Hardingom in pozneje z senatorjem Wadsworthom, predsednikom senatskega odbora za vojaške zadeve.

Harding je izrekel prej omenjene besede, ko so mu operatorji s polja mehkega premoga dostavili svoj odgovor na njegov arbitražni načrt. Odgovor je tak kakršnega je bilo pričakovati. Operatorji se niso zedinili; večina baronov premoga je sprejela načrt razsodišča v načelu, manjšina je pa zahtevala gotove izpremembe. Končno so operatorji sestavili svoj odgovor po distriktih in naznanili predsedniku, da se ne morejo zediniti glede njegovega priporočila.

Harding je nato odgovoril operatorjem:

“Slišal sem vaš sklep. Neodkrit bi bil, če ne bi rekel, da sem nejevoljen z vašo neslogo. Večini, ki je zadovoljna s predlogom vlade, izrekam svojo in ljudsko zahvalo. Zdaj vidimo, da je bilo posredovanje vlade v svrhu prostovoljnega izravnanja spornih vprašanj med operatorji in rudarji brez uspeha; rudarji in manjšina operatorjev je zavrgla posredovanje.

Predno vam dovolim oditi, vas moram opozoriti, da je premog potreba dežele v splošnem; splošna blaginja in meddržavna trgovina zahtevata zadostno zalogo premoga. Svoboda akcije (stavka in odpor) na strani rudarjev in delodajalcev ne odtehta blaginje in varnosti dežele. Vred tega vas pozivam, da se vrnete k vaši rudarski lastnini in obnovite obrat.”

Operatorji so odgovorili Hardingu, da radi odpro rudnike, samo če dobre delavce in zaščito. A. M. Ogle, predsednik National Coal Association, je dejal, da bodo lastniki rovov izvedli predsednikov poziv brez odloga.

Ko je John L. Lewis izvedel o Hardingovi zahtevi, da se operatorji vrnejo domov in obnove obrat, je rekel samo tole: “Operatorji ne bodo tako lahko izvršili predsednikovega poziva, kajti izurjeni rudarji ne bodo na razpolago.”

Drugi voditelji rudarjev nočejo trati besed, pravijo pa, da najnovejši manevar vlade ne spravi premoga na površje.

V ponedeljek predpoldne je Harding konferiral z governorjem Spruonom iz Pennsylvanije, senatorjem Pepperjem iz iste države in zakladniškim tajnikom Mellonom. Prisotnost zakladničarja Mellona (Dolge na 2. strani.)

STAVKA ŽELEZNIČARJEV UHAJA IZPOD KONTROLE.

SKLADIŠČNI DELAVCI SE JI PRIDRUŽUJEJO.

Naznanila železniških družb ne smatrajo resnim v glavnem stavkovnem stanju.

Chicago, Ill. — V začetku tretjega tedna je bila situacija železniške stavke popolnoma spremenjena in zdi se, da stavka uhaja izpod kontrole glavnih odborov železniških organizacij. Kajti na tisoče skladiščnih in drugih delavcev se je pridružil železničarski stavki, dasiravno Grable, predsednik bratovščine delavcev, zaposlenih pri vzdrževanju železnice, še ni razposlal razglasa za stavko. Vsa znamenja govore, da se stavki železniških delavcev pridruži osem tisoč skladiščnih delavcev na Chicago & Northwestern železnici.

Na vzhodu ni položaj nič drugačen, kajti tam želi zastavkati 75.000 delavcev, zaposlenih pri železniških vzdrževalnih departementih. Grable zastopa javno frakeijo, ki je za mir in upa, da se izravna spor brez stavke. Kljub temu pa izjavljajo drugi odborovniki, da bo nemogoče ubraniti železničarjem, da se pridruži stavki.

Grable je naznanil, da se bo obdržala konferenca vseh predsednikov njegovih organizacij v četrtak v Detroitu. Na tej konferenci pride seveda do odločitve, kakšna naj bo taktika v bodočnosti. Pred svojim odhodom je rekel, ako železniške družbe ne odnehajo in bodo še nadalje prišle skale na delavce, uslužbene pri vzdrževalnih železniških departementih, da opravljajo stavkokazna dela, tedaj ne bo nihče prišel delavcev, ampak delavci bodo zastavkali.

Velikomestni dnevnik poroča, da družbe naznanjajo, da prično obratovati svoje delavnice s stavkokazi. V glavnem stanju stavkarjev niso napravila taka naznanila vtisa. Ako pa pride do takega poizkusa, je Jewell pripravljen, da bo kos novemu položaju, izjavljajo v glavnem stanju. Iz Clariona, Ia., poročajo, da so stavkajoči železniški delavci spodili iz mesta stavkokaze. Precej stavkokazov se ni poslušilo cest, ki vodijo iz mesta, ampak so tekli kar prek turšičnega polja.

Chicago Great Western železnika družba odklanja tovrstno blago za nedoločen čas, ki se oddaja na potu.

O Hooperju, predsedniku železniškega delavskega odbora, poročajo, da je bil do polnoči v svoji pisarni, da konfirira z zastopniki železniških delavcev in železniškimi ravnatelji.

HAAŠKA KONFERENCA SE VIDI.

Ententni delegatje bodo ponovili razpravo o kreditih.

Haag, Holandija, 18. jul. — Podkomisija za lastnino se je danes ponovno sešla z ruskimi delegati. Litvinov je predložil najnovejši sovjetski načrt za rešitev vprašanja o socializirani lastnini inozemskih podjetnikov. Ako se najde pot in način rešitve tega najtežjega vprašanja, tedaj je podkomisija za kredite pri volji obnoviti razpravo glede posojil za Rusijo.

VELIKA KRIZA V ITALIJI.

Vlada morda pade vsled nemoči napram fašistom.

Milan, 18. jul. — Italijanska vlada je pred padcem vsled vedno bolj naraščajočega kaosa, ki ga povzročajo fašisti. Vlada je pokazala, da je brez moči napram fašistom, ki terorizirajo cela mesta.

Fašistična drhal je zadnje dni okupirala Novaro, Rimini, Adrijno, Viterbo, Bologna in Cremona. V Cremoni so fašisti razdelali poslopje delavske zbornice, socialistično tiskarno in stanovanje nekega katoliškega poslanca. Beli teror fašistov je naperjen proti komunistom, socialistom in klerikalcem.

DELAVCI, KI IMAJO MOŽGANE, NAJ MISLIJO, DOBRO MISLIJO!

Manchester, N. H. — (Feder. Press.) — Amoskeag Textile Co. je tekom vojne povečala svoj kapital od štirih na 44 milijonov dolarjev. Družba ima 37 milijonov dolarjev preostanka in ni znižala dividend niti za eden cent, delavcem pa hoče znižati merde za 42 odstotkov v svrhu, da pokrije milijon dolarjev izgube, ki jo je imela prejšnje leto. Bogastvo, nagrabljeno med vojno, mora stati; dividende morajo stati in rasti, delavci pa morajo iz svoje borne mezde pokriti slučajno izgubo!

KONCEM MINOLEGA TEDNA SE NI BIL ZNAMENJ ZA MIR.

PREDSEDNIK JE NA KABINETNI SEJI IZVEDEL, DA SE POLOŽAJ NI NIČ IZPREMENIL.

Grožnje so pa le pomnožile razredno napetost.

Washington, D. C. (Federated Press, L. Todd). — Koncem minolega tedna ni imela Hardingova administracija še najmanjšega dokaza, da so tu kakšni izgledi za mir v železniški stavki.

Na dolgotrajni kabinetni seji je predsednik izvedel, da njegova proklamacija ni povzročila, da se železniški delavci vrnejo na delo, grožnja, da se uporabijo zvezne vojaške čete, je pa povečala razredno napetost. Izvedel je, da so se vrste stavkarjev pomnožile in odkar je vojni tajnik Weeks govoril, da prične gibati s armado, so se stavki pričeli pridruževati uslužbenec, zaposleni pri departementih za vzdrževanje železnice. Bratovščina kurjačev in o-ljarjev se je pridružil stavki, ravnotako se ji pridružujejo v velikem številu skladiščni pisarji in delavci.

Od delavskega tajnika Davisa, ki je imel intervju z Lewisom, predsednikom rudarske organizacije, je izvedel, da morajo imeti rudarji natančne garancije in pojasnila, kaj pomeni predsednikovo razsodišče, ki mora biti veljavno za vso premogovniško industrijo, predno rudarji lahko uvažujejo sugestijo, da se vrnejo na delo. Realiziral je, da rudarji nočejo v rudnike na delo le na podlagi obljub in fraz. Imeti morajo vidne garancije, da so izvajali zmago v stavki.

Jas. P. Noonan, tajnik Mednarodne bratovščine električarjev, je izvedel, da je bil predlog, po katerem naj se pozove armada v službo, velika zmota in napaka, ki bo povzročila, da bo težje razpravljati o vprašanjih rudarske in železniške stavke. Menil je, da železniški delavci ostreje sodojo administracijo in njene zaključke in korake, kot se je to zgodilo v veliki železniški stavki v letu 1904. Svaril je železniške ravnatelje, da se bo stavka nadaljevala, dokler ne obstoji ves železniški promet, ako niso podane garancije, da se skliče skupna konferenca, ki bo razpravljala, da se uvedejo poštna delavna razmera na železnicah.

Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, je govoril v petek pred časnikarskimi poročevalci. Povdarjal je, da je stavka popolnoma legalna in da ni naperjena proti železniškemu delavskemu odboru, ampak železniškim družbam. Naglašal je, da so železniške družbe v 104 slučajih kršile zaključke železniškega delavskega odbora, kljub temu pa ni administracija ali odbor obtožil nobene železnice, da se bojuje proti vladi. Ravno tako ni odbor odgovarjal na ta izzivanja od strani železniških družb.

Povedal je, da je prejel informacije, po katerih je meddržavna trgovska komisija prejela obvestila od svojih lastnih nadzornikov, da je bila v stavkovnem času tudi pokvarjena oprema na progi, kar je v nasprotju s pregledovalnim zakonom.

Gompers je citiral nekega višjega uradnika, ne da bi dostavil kaj, ki je rekel, ako bi se zdaj nahajal v Beli hiši Slovec Roosevelt.

UMAZANA TAMANITSKA GOOLA V PRAVI LUČI.

TAMANITJE SO LEGALIZIRALI “GRAFT”.

In taki ljudje se dramejo trdit, da hočejo vpostaviti prave ideale amerišanstva!

New York, N. Y. (Fed. Press). — Tamanitski okrajni “kapitani” ne porabijo vsega svojega prostega časa, da se bojujejo proti instalaciji volilnih strojev, ki najbrž povzročijo, da ne bodo mogli več krasti glasov socialističnim in delavskim kandidatom, ampak včas posvetijo svoj “dragoceni” čas načrtu, ki jim nosi na leto \$600,000 in po katerem znižujejo skromne dohodke krošnjarjev, kateri ves dan in dan za dnem in skrozi vse leto sami peha-jo vozičke pred sabo po newyorških ulicah.

“To je lepa kaša”, je rekel višji sodnik James C. Cropsy, ko je zaslišal argumente o petelji za sodnijsko prepoved, ki naj naloti tem tamanitskim “kapitanom”, da morajo izročiti denar v mestno blagajno: “Kakšno stališče pa zavzemajo mestni uradniki napram takemu početju?”

Na svoje vprašanje je prejel tudi pojasnilo. Mestni uradniki pomagajo, da “graft” ostane pri življenju. Okoli 250 ljudi al preganja čas s tem, da pobira od krošnjarjev po dolarju na teden harača. V New Yorku je okoli 13,000 krošnjarjev, kar govori, da poberejo lep denar vsaki teden od teh siromakov, ki izgine v žepih tamanitov, kateri imajo prvo besedo v mestni hiši. Ti podporniki tamanitskega dvorca vise in pohajajo okoli sodiša in tamanitski dvorec kontrolira več mestnih služb, kot katere druga stranka, izjemo tvorita le republikanska stranka in Centralni obrtni in delavski svet.

Federalizirani tisk je o tem početju že enkrat poročal v marcu, ko je pričelo sodnijsko postopanje. V tistem času so izvajali na ta načrt, ne da bi se oprali na kakšno postavbo. Delali so skoki več let kar odprto. Mislili so, da se ne upa nihče vpreti tamanitski diktaturi. Ko so tamanitje izvedeli, da so krošnjarji nastopili na sodišču, so postali delavni. Prav na tihem so povzročili, da je bila sprejeta mestna odredba, ki legalizira njih početje. Sodišče si je pridržalo odlok.

Nekateri “nadsorniki”, tako se pač nazivljajo “graftarji”, spravijo na teden od \$200 do \$300 v svoj žep. Vsaki krošnjar mora plačati harač po dolarju na teden. Ti “nadsorniki” in njih pomočniki ne prejemaajo stalne plače, ali od mestnega tržnega departementa so pooblašeni, da pobirajo po dolarju na teden od krošnjarjev. Vsak “nadsornik” ima določen svoj kraj v mestu, v katerem so mu krošnjarji podložni. Od njih se ne zahteva, da izroče tako nabrani denar mestnemu blaginiku, ampak del tega denarja porabijo za izplačilo svojih pomočnikov, ostalo pa spravijo sami. Po mestni odredbi, ki je bila tako hitro sprejeta, kot da gori voda, bo mesto prejelo prav majhen odlomek od te ogromne vsote, če bo sploh kaj dobila.

Ko je bil ta “graft” razgaljen, je bivši mestni svetovalec Solomon Sufrin izdelal zakonsko predlogo, ki bi bila predložena legislaturi in po kateri bi bili “nadsorniki” nastavljeni s stalno plačo. Ali tamanitje so ga prehiteli s mestno odredbo. In če se kdo zgraža nad tem graftarskim početjem, tedaj se tamanitje ponosno potrkajo po prsih in pravijo, da so stebri amerišanstva.

tovega tipsa, da bi hitro povedal železniškim družbam, kje naj nehajo. Povedal je, da je njegovo mnenje, ako bi se ravnatelji setali z zastopniki železničarjev, da bi bila sporna vprašanja hitro rešena.

VREME.

Chicago in okolice: V četrtak jasno. Vzhodni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 77 najnižja 68. Solnce izide ob 5:30, zaide ob 8:27.

NEMOLJA MORA POTLAČITI SOCIALISTE, AKO HOČE DOBITI POSOJILO!

Berlin, 18. jul. — “Ako hoče dobiti kakšno finančno pomoč od zunaj, mora skrbeti, da njena vlada ne pride v roke socialistov. Zavezniki in ameriški finančniki, ki imajo denar, imajo dovolj izkušnje s Rusijo, zato ne bodo riskirali ničesar, dokler obstoji najmanjša nevarnost radikalnega režima v Nemčiji.” Tako se v bistvu glasi avarilo, ki ga je prejel ministrski predsednik Wirth od diplomatičnih zastopnikov entente v Berlinu.

SOCIALISTI V NEMČIJI SO SE ZDRUŽILI.

Večinski in neodvisni socialisti so se zedinili in bodo kontrolirali vlado.

IMELI BODO 68 GLASOV V KRALJEVI.

Berlin, 14. jul. (Zakasnelo). — Večinski in neodvisni socialisti v Nemčiji, katere je ločila vojna leta 1917, so se danes združili. Strokovne delavske unije so bile glavni faktor za dosego zedinjenja. Neodvisni so se zadovoljili, da sedanjí štirje socialistični ministri predstavljajo združene socialistične vrste, zahtevajo pa, da njihov voditelj Hilferding postane minister rekonstrukcije.

Združitev obeh strank pomeni, da je sedanja koalicijska vlada prešla pod kontrolo socialistov. Združeni socialisti imajo 180 sedežev v zbornici, demokratje in klerikaleci, ki tvorijo socialisti vred vladno koalicio, pa 112 sedežev; združeni socialisti imajo torej 68 glasov večine.

“Die Freiheit”, glasilo neodvisnih socialistov, piše, da je ves socialistični proletarijat v Nemčiji dosegel enotno fronto.

RITKA V KRČMI.

Eden ubit, 7 ranjenih in 36 aretiranih.

Baltimore, Md. — V krčmi poznani pod imenom “Belle Grove Inn”, v katero zahajajo samo imovitejši sloji, kajti delavci nimajo denarja, da bi plačevali visoke cene za opojne pijače, je prišlo do prave bitke, v kateri je bila ena oseba ubita, sedem ranjenih in šest in trideset aretiranih.

V krčmi je bilo okoli sto petdeset gostov, ko se je pripeljal osem nezaklejenih gostov v avtomobilih. Bili so banditje, ki so hoteli oropati lastnika krčme. Nekateri gostje so prihiteli na pomoč krčmarju in nastala je bitka s samokresli, ki je trajala skoraj pol ure. Vse luči v krčmi so ngasnile, toda bitka se je nadaljevala, dokler niso prihiteli policije, s katerimi je bilo sedem ranjenih in šest in trideset aretiranih.

LJUDESTVO JE PROTI VOL- STRADOVEMU ZAKONU.

Chicago, Ill. — Magazin “Literary Digest” si je podvzel nalogo, da izve, kako ljudstvo sodi o prohibiciji in Volsteadovem zakonu. V ta namen je upravljalista razposlala glasovnice križem Združenih držav, na katerih so bila primerna vprašanja.

Uprava je zdaj priobčila, kako je glasovalo 94,000 oseb. Izid glasovanja kaže, da so ti ljudje z dvema proti enemu glasu proti Volsteadovemu zakonu.

CERKVE BODO IMELE POSEBNI PRIVILEGIJ ZA IZDELOVA- NJE VINA.

Washington, D. C. — Rabinet, nekaj protestantskih duhovnov in rimskokatoliški duhovni bodo odselej uživali privilegij, da bodo izdelovali vino v zakramentalne namene. Justični tajnik Daugherty je izjavil, da se prohibicijski zakon razlaga tako, da je kongres imel namen poveriti izdelovanje zakramentalnega vina cerkvam.

Navadni ljudje se čudijo taki razlagi, ker tega ni nikjer povedanega v postavi.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Tretji rudar, ki je bil ranjen v bitki s stavkocarki v Herrinu dne 22. junija, je umrl. To je Guy Hodgson, član rudarske unije. Pokopan je bil v nedeljo ob spremstvu celokupnega članstva krajevne organizacije. To je že tretji rudar, ki je podlegel. Število vseh mrtvih je s tem naraslo na 22.

Bombe za stavkarje. Policija v New Jersey Cityju si je nabavila bombe, napolnjene s plinom, ki povzroča silno solzenje iz oči. Bombe bodo uporabljene proti stavkujočim železniškim delavcem.

Šest gardistov čuva enega skakača. V Augusti, Ga., je eden sam stavkocakar z imenom William Queen, zaplenjen v železniški delavnici, družba je pa najela šest gardistov za čuvanje Queensa!

Gibanje za industrijski unionizem. Tesarska unija št. 427 v Omaha, najstarejša in največja delavska organizacija v tem mestu, je odstopila svojo dvorano W. Z. Fosterju, ki bo 8. avgusta imel v njej velik javni shod v prid industrijskemu unionizmu.

Naseljevanje v Mehiki. Skupine Rumunov, Ukrajincev, Besarabcev, Židov in Bolgarov so naprosile mehiško vlado za ustanovitve kolonij v Mehiki. Minister notranjih zadev je odgovoril, da mehiška vlada pozdravlja naseljevanje belih ras in jim rada pomaga, toda po zakonu mora vsak naseljenec imeti 5000 pezo denarja, razen če je izučen v kakšni delavski stroki ali znanosti.

Moskovska strokovna internacionala je naslovila odprto pismo na amsterdamsko internacionalo, v katerem odgovarja na zaključek zadnje, ki je bil narejen na zboru v Rimu, da se moskovska internacionala pridruži amsterdamski. Moskva odgovarja, da se ne bo pridružila, ker nima kaj iskati v Amsterdamu, je pa pripravljena vedno in v vsak čas sodelovati v Amsterdamu v boju proti skupnemu sovražniku delavskega razreda.

Kooperativna banka bratovščine lokomotivskih strojevodov v Clevelandu je pravkar razpodelila svojim 3000 članom delnice, ki jih imenujejo dividende. Vlagatelji dobi kiti odstotek obresti in vrhutev nekaj števila eden odstotek dividende na leto, skupaj šest odstotkov. Delničarji banke prejema jo šestdesetsto dividendo.

Razgled po Evropi.

(Federated Press.)

Vlada brez programa v Avstriji. Dunaj. — Sedanja klerikalna Seipelova vlada je brez programa. Schöberlejev ministristvo je padlo, ker so mu nasprotniki očitali, da preveč zapravlja denar in napihuje trg s papirnatimi kronami. Od kar pa je Seipel na krmilu, je v Avstriji finančna panika kakršne dežda ni še nikdar videla in krona je danes sedemdesetkrat manj vredna kot je bila ob Seipelovi Schöberlejevi ostavki. Tiskarski stroji pa zdaj evlijo kot niso še nikdar prej in tiskajo papirnat denar.

Gealó Seipelove klerikalne stranke je bilo, dokler se je borila za kontrolo vlade: stabiliziranje valute. Zlat, ko ima Seipel kontrolo, pa skuša valuta ne samo od dneva do dneva, marveč od ure do ure, tako da ima na primer kruh drugačno ceno zvečer kot je imel zjutraj.

Edina sprememba, katero je izvrši Seipel, je videti v ministristvu prosvete, v katerem zdaj sedi — katoliški prelat. Kaj takega se niso niti Habsburžani upali nikdar storiti. Seipel je sam prelat in profesor teologije.

Socialisti v Avstriji zahtevajo, da mora Avstrija postati del nemške republike. Temu se protivijo zavezniki, posebno Francozi. Seipelova vlada je napovedala vojno socializem — v nadi, da se s tem prikupe zaveznikom in dobi krava potrebnih kreditov za bankrotirano državo.

Dunajski zastopniki inozemakega kapitalizma so izjavili, da Avstrija ne dobi novega posojila toliko časa, dokler bodo delavci ukasovali vladi. Za časa Schöberlejeve vlade so bili delavci v Avstriji organizirani 90-odstotno, torej bolj procentualno kakor delavci v kateri drugi državi — in vrh tega imajo na svoji strani armado in polico.

Iz dežele belega terorja. Budapest. — Kljub boloterroristični taktiki madžarske vlade

vstaja počasi ogrski proletarijat. Splošna zveza strokovnih unij, ki je pridružena amsterdamski internacionali, šteje že 150.000 članov. Ko je padla sovjetska republika v avgustu 1920, je Horty uničil vse unije. Več ko polovica, to je 69 odstotkov organiziranih delavcev živi v Budapešti in bližini; na deželi je delavsko gibanje še vedno oteženo.

Stavbinaka stroka je najbolj organizirana in ima 121 krajevnih unij; za njo pridejo kovinarji s 60 podružnicami, lesni delavci s 55, rudarji s 45 in tiskarji s 39 krajevnimi unijami. Poleg Splošne zveze eksistirajo na skrivaj še nekatere druge delavske organizacije, katere je vlada prepovedala.

Ogrska vlada je pričela posnemati metode prejšnjega ameriškega poštnega ravnatelja Burlesona. Listom, ki ji ne ugaajo, ne dovoli krožiti potom pošte. Inozemskim komunističnim listom je na Ogrskem odvzet poštni debit.

Stimnes dela za monarhije.

Monakov. — Hugon Stimnes, nemški industrijski magnat in vodja "Hjudske stranke", dela odprto za vpostavljenje monarhije v Nemčiji. Njegovo glasilo "Die Zeit" piše, da stranka sicer ne podpira "nedozorelih" in pustolovskih prevratov "za vpostavljenje monarhije, stoji pa na monarhističnem programu za vso Nemčijo.

Razne vesti.

SE TEMPELJ JUSTICE NI VARNEN PRED TATOV.

Chicago, Ill. — V nedeljo so pripeljali dva zaplenjena stroja, ki služita za igranje na denar, v kriminalno sodišče. Stroja je zaplenila izbrana četica detektivov, katero ni nihče drugi izbral kot državni pravdnik Crowe. Odneli so stroja v prvo nadstropje. Na to so šli iskat pomoč, da ju spravijo na pravi kraj, v pisarniške prostore državnega pravdnika. Vzelo je samo nekaj minut. To je zadostovalo, kajti stroja sta v tem času izgubila na čudežen način.

Državni pravdnik vsaki dan najmanj enkrat pove, kako bo očistil mesto Chicago in okraj Cook vseh zločinskih značajev, končno pa zločinski značaj ukradejo "corpus delicti" skoraj izpred vrat državnega predsednika. Ciovek bi skoraj ne verjel, da je mogoče kaj takega. A ko se spomni, da živi v Chicagu in da državni pravdnik vsaki dan grozi kriminalcem, tedaj se žele zave, da je to mogoče. Kjer je veliko grmeja, je prav malo dežja. Je pač star pregovor, a resničen.

KUKLUKSOVCI SE RAZSAJAJO.

Mineral Wells, Tex. — Jens Pointer, ki vozi avtomobilus, je zdaj obutill, kako daleč sega moč kukluskover. Prijel je so ga zvečer sredi mesta ob cestnem vogalu in ga odgnali na samoto, kjer so ga bical. Zakaj se je to zgodilo, mu baje niso povedali.

POSLEDICA VOJNE.

New York, N. Y. — Ko je bilo oddanih več strelav s topom v pozdrav, je mislil milijar Benjamin Kress, da se nahaja v bitki. Znorel je in moral si go svezati, da so ga odvedli v bolnišnico.

Kressu so se namreč pretresli živi na fronti v Franciji.

Japonski general protestira proti kontroli porodov.

Tokio. — (Federated Press.) — General Kono, vodja japonske militaristične stranke, je objavil oster protest proti naglo se razširjajoči propagandi za kontrolo porodov, katero je zanetila na Japonskem Amerikanka Margaret Sanger.

"Kdo nam bo dal vojake?" vprašuje general Kono. "Danes je že mogoče nadomestiti človeško silo v armadi s stroji, toda kdo bo delal stroje in ga dala vojakom na fronto, ako pada moško prebivalstvo valed kontrole porodov? Toliko časa, dokler je vojna na svetu, moramo imeti veliko prebivalstvo, dosti otrok kolikor je mogoče. Sram naj bo vsake žene, katere nima veliko otrok!"

Bubonična kuga v Avstraliji.

Sydney, N. S. W., Avstralija. — (F. P.) — V Brisbaneu je izbruhnila bubonična kuga. Polovica bolnikov umrje. V Sydneyu je neki zdravnik iznael serum proti tej strašni bolezni, ki se vporablja s dobrim uspehom, tako da je umrljivost padla na 20 odstotkov.

PROFITARJEM SE POVRNE DENARNA GLOBE.

Washington, D. C. — Ako se sprejme nasvet justičnega departamenta, bodo profitarji vsikali veselja in drli se bolj ljudstvo, kajti povrnjena jim bo denarna globa, ki so jo plačali, ker so prestopili Leverjev zakon. Robert H. Lovett, justični podtajnik, ki vodi aktivno posle za justično tajnika Daughertyja, je priporočil senatnemu odseku za iztirjave, da se sprejme predloga, predložena po senatorju Elkinsu in po kateri se vrnejo vplačane denarne globe.

Lovett je zavzel stališče, ker je najvišje sodišče Združenih držav proglasilo 4. sekcijo Leverjeve postavbe za neustavno, je nemogoče vladi zagovarjati njeno pravico, po kateri naj obdrži vplačano denarno globo.

Vsi profitarji so bili skupaj obsojeni na malenkost \$227.185.05. Od te vsote je bilo vplačanih \$121.885.35.

TATOV SO UKRADLI POLDRUGO TONO TEŽKO BLAGAJNO.

Chicago, Ill. — Nemani klikovi so ponoči odpeljali iz salona George Hallstroma blagajno, ki tehtala tri tisoč funtov. V nji je bilo \$1.800. Policija zdaj išče — išče tatove.

Ligin svet zboruje.

London, 18. jul. — Svet lige narodov je večerj otvoril zborovanje v Londonu. Balfour, nadomestni angleški zunanji minister, predseduje. Glavno besedo imajo Anglija, Francija, Italija, Belgija, Japonska, Španija in Brazilija. Manjše države kot Jugoslavija, Avetrija, Rumunaka, Ogrska in Albanija so poslane delegate, ki zagovarjajo njihove interese. Na programu je 22 točk. Zborovanje bo trajalo morda deset dni.

Liga razpravlja o mandatih.

London, 18. jul. — Svet lige narodov razpravlja o mandatih bivših nemških kolonij in turških pokrajin, o omejitvi oroženja, razmejitvenem sporu med Ogrsko in Avstrijo in financiranju nekaterih balkanskih držav.

Morica dr. Rathenauva izvrtila samomor.

Berlin, 18. jul. — Hermann Fischer in Edwin Kern, katere je policija že več dni lovila kot morilec vnanjega ministra dr. Rathenauva, sta se danes ustrelila v stolpu grada Saaleck blizu Bad Koesena v hipu, ko ju je hotela policija prijeti.

KA POMORSKO INOBRAVVALNO AROVO J. S. E.

so vplačala društva, klubi in posamezniki v mesecu juniju, kakor sledi:	Vsota.
1-19 SNPJ, Mineral Kans.	\$ 3.00
6-8 SNPJ, Cleveland, Ohio	4.00
9-275 SNPJ, Maynard, Ohio	1.00
12-74 SNPJ, Virden, Ill.	1.00
14-309 SNPJ, Nokomis, Ill.	1.00
15-329 SNPJ, Largo, Pa.	1.00
17-46 SNPJ, Oregon City, Oreg.	1.00
18-72 SNPJ, Hadley, Kans.	1.00
24-88 SNPJ, Moon Run, Pa.	1.00
29-115 SNPJ, Kentworth, Utah	1.00
33-109 SNPJ, Pitts Henry, Pa.	1.00
36-156 SNPJ, Muddy, Ill.	1.00
38-120 SNPJ, Heaton, New Mex.	2.50
40-290 SNPJ, Homer City, Pa.	1.00
43-418 SNPJ, Starkville, Colo.	1.00
44-368 SNPJ, Carlisle, Ill.	4.00
47-328 SNPJ, Madrid, Iowa	1.00
54-340 SNPJ, Wyano, Pa.	1.00
55-17 SNPJ, Aurora, Minn.	2.00
60-383 SNPJ, Aconeta, Pa.	2.00
63-16 SNPJ, Milwaukee, Wis.	2.00
64-193 SNPJ, Milwaukee, Wis.	2.00
65-198 SNPJ, Willard, Wis.	3.00
66-239 SNPJ, Meadovlands, Pa.	1.00
68-412 SNPJ, Firestone, Colo.	1.50
69-111 SNPJ, Aurora, Minn.	1.00
70-391 SNPJ, Seneca, Pa.	1.00
71-1 SNPJ, Chicago, Ill.	1.00
72-301 SNPJ, Mascoutah, Ill.	3.00
73-243 SNPJ, Lawrence, Pa.	2.40
78-246 SNPJ, Cleveland, O.	2.75
83-287 SNPJ, Burgettstown, Pa.	2.00
84-114 SNPJ, Roundup, Mont.	3.20
88-242 SNPJ, Staunton, Ill.	3.20
91-305 SNPJ, New Duluth, Minn.	3.00
92-336 SNPJ, Rosemer, Mich.	1.00
94-444 SNPJ, Cleveland, O.	1.00
96-332 SNPJ, Kincaid, Ill.	4.00
98-425 SNPJ, Valley Grove, W. Va.	1.00
St. Klubi J. S. E.:	
182-Meadovlands, Pa.	.80
49-Hermine, Pa.	1.00
114-Detroit, Mich.	2.00
181-Lloyds, Pa.	1.00
Frank Lipar, Tremont, Minn.	1.50
Skupaj	\$75.71

Pogled: V sadnji iskaz za maj se je urinilo nekaj napak, katere ob tej priliki popravljamo. Tako naprimer se čita pri tekoči številki 25-306 Thorpe, New Mexico; prav bi se imelo glasiiti W. Va. Dalje se čita pri tekoči številki 27-44 SNPJ, Meadovlands, W. Va., prav bi se imelo glasiiti Franklin-Boro, Pa., plačano do meseca junija 1922, in ne do decembra 1922. Dalje se čita pri tekoči številki 44-363 SNPJ, Carlisle, Ill. do marea 1922 . . . \$6.00; prav bi se imelo glasiiti do aprila 1922 . . . \$5.00.

Tajniki društev, ki sapaajo v iskazih kakšno pomoto, so proseni, naj jo javijo takoj tajnistvu J. S. E.

RUSKI POMORSKI FOND J. S. E.

XIX. Iskaz.

Dixon, Ill.: Mike Keber	\$ 3.00
Chicago, Ill.: Jugosl. soc. klub št. 1	30.00
Madrid, Iwta: A. Martinelli	1.50
Detroit, Mich.: Skupna det. društva	40.00
Murray, Utah: Jugosl. soc. klub št. 226 JSE	6.20

Skupaj v tem iskazu . . . \$ 80.70
V iskazu dne 6. maja . . . 184.25
Skupaj do 15. junija . . . \$265.95

Pripombe: Frank Paraga iz Bertha, Pa., je poslal tajnistvu J. S. E. 3 nabiralni polji za Friends of Soviet Russia in \$17.75. Ta vsota je bila poslana dne 12. junija t. l. centralni Friends of Soviet Russia v New York. — Tajnistvo J. S. E.

Duhovni se bi radi lenili.

Rim, 18. jul. — "Epoca" javlja, da je papež prejel peticijo, podpisano od mnogih duhovnikov, škofov in celo od nekoga kardinala za odpravo celibata v katoliški cerkvi. Vatikan pa poroča, da je bila peticija anonimna.

Hoover podpira cariste v Carigradu.

London, 18. jul. — Hooverjeva Ameriška pomorska uprava je poslala ligi narodov večjo vsoto denarja v prid ruskih beguncem v Carigradu, večinoma Vrangellovcem.

"ZAČNITE Z DELOM" — HARDING OPERATORJEM.

(Nadaljevanje s prve strani.)

je značilna, ker je znano, da je delničar nekaterih največjih prometovniških družb v okolišju Pittsburgha.

Governor Sproul je dejal predsedniku — tako poročajo — da so oblasti v Pennsylvaniji pripravljene podpirati svezno vlado do zadnje pike, ako se odloči za uničenje stavke.

Značilno je tudi to, da operatorji iz zapadne in centralne Pennsylvanije so odklonili Hardingov razsodiščni načrt; drugi operatorji, ki so odklonili načrt, so iz Indiane in iz večine okolišev v Ohiu. Večina operatorjev, ki so sprejeli arbitražo so iz Illinoisa, Iowe in južnozapadne Ohiu.

Illinoiski operatorji so kasneje potožili, da jim predsednikov poziv za obnovu obrata nič ne pomaga, kajti Illinois je stoprocentno organiziran in državni zakon prepoveduje vposlitev rudarjev brez spričoala o dveletni rudarski izkušnjavi.

Justični tajnik Daugherty je rekel v ponedeljek zvečer, da z vladnega stališča "pridejo veliki dogodki v prihodnjih štirindvajsetih urah."

DEDŠČINA.

Oglas naj se na spodnji naslov ANA POTOČAR in njeni mladotetni hčeri ANA IN MARIJA, žena in otroka pred nekako dvema leti ubitega LOUIS POTOČAR-JA člena društva št. 52, S. N. P. J. v Broughton, Pa.

Slučajno pa, da kdo ve za njih naslov, naj jih opozori na ta oglas ali javi njih naslov banki.

POTTER TITLE & TRUST CO., Administrator of the Estate of Louis Potocher, Pittsburgh, Pa.

Za kuhanje piva doma

imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenic in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladničarjem in v prodajalne železnine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Najhitrejša vožnja v Evropo v razna pristanišča
JUGOSLAVIJE
Plačuje najvišji parafiki

RED STAR LINE

Is New York v Cherbourg in Antwerp
LAPLAND July 22; Aug. 26; Sept. 30
FINLAND Aug. 8; Sept. 5; Oct. 14
IRELAND Aug. 18; Sept. 16; Oct. 21
KROONLAND Aug. 18; Sept. 23; Oct. 28
GOTHLAND v Antwerp Sept. 2
v Hamburg, Lihava in Danzig.
SANDLAND (3. razred) Aug. 1

AMERICAN LINE

Is New York v Cherbourg in Hamburg
"MONGOLIA" July 28; Aug. 30; Oct. 4
MINNEAPOLIS Aug. 2; Sept. 6
(Ima se 2. razred).
"MANCHURIA" Aug. 9; Sept. 12; Oct. 15
ST. PAUL Aug. 16; Sept. 20; Oct. 23

WHITE STAR

Is New York v Cherbourg in Southampton
HOMERIC July 22; Aug. 19; Sept. 9
MAJESTIC July 29; Aug. 26; Sept. 16
OLYMPIC Aug. 12; Sept. 2; Sept. 23
Jaka vabljiva udobnost za potnike
svetlega razreda.
Priznava vodo črpalnice in prijetelje
s ugodnim porabljenjem.

Dobra in čista hrana. Veliko svetlih prostorov. Udobna družabna abivališča. Ujuzni slobsnik, ki govore vaš jezik. Vprijete pri nas za morene cene potnikov.

Vpisajte pri
Passenger Department
F. C. Brown, Western Pass. Mgr.,
14 No. Dearborn St., Chicago, Ill.
ali pri lokalnih agentih.

SLOVENSKA ZDRAVNIŠKA KNJIGA

za tenske se lahko kupi pri Dr. Soukup, cena je \$5. Ta zdravnik tudi se nadeja sprejema vna v njeno lole sa uceno sa babice. On svezema tudi bolnika v njegovem stanovanju vseh dan in ob večerih; ob nedeljah samo dopoldne.

DR. A. M. SOUKUP,

3639 W. 22nd St., cor. Millard Ave.,
(Adv.) CHICAGO, ILL.

Veliko potnikov.

V STARI KRAJ ODHAJA veliko rojakov. Ako ste tudi Vi namenjeni tja, tedaj najboljšo storite, ako potujete skori podpisane trdko, ki je znana zaradi točne postrabe in priporočena od onih, ki so že potovali.

IZ STAREGA KRAJA bo prišlo po 1. juliju sproti večje število novih priseljencev. Ako šelite tudi Vi dobiti kako osebo sem, tedaj nam pišite po nadaljna tozadevna pojasnila.

PRI POSILJANJU DENARJA se pred vsem valno tri stvari in sicer: hitrost, cena in varnost. Naša banka vam nudi vse tri. Poslalite se jo torej vsolej, kadar pošiljate denar.

Za vas nadaljna pojasnila se obrnite na

SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & ČESARK

70 — 9th Ave.,

NEW YORK CITY.

ROJAK PAJK JE

V trgovini nad 16 let, na tisoče dolarjev razpolje blaga po celi Ameriki pa se ni nikdar silalo da ni vsak dobil pošteno blago. Kdor od nas enkrat kupi, se kupi. Polija brezplačne cenike po celi Ameriki za ure, slatnice, srebrnake, diamante, prstane, dalja prave glasne Columbia gramofone, slovenke in v vseh drugih jezikih gramofonske plošče, zastave, regalije, kape i. t. d.

On je edini pravi zastopnik v Conemaugh, Pa., za Columbia gramofone in plošče.

En sam poskus in prepričali se bode.

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

NAZNANILO ROJAKOM.

Ako hočete biti veseli in slišati slovensko godbo ali krasno pesem pišite nam. Imamo slovenske in hrvatske gramofon plošče, gramofone, harmonike, gosli, ustne harmonike, ter vsakovrstne godbene in muzikalne instrumente. Popravljamo tudi gramofone. Pišite po naš brezplačni cenik slovenskih plošč. Se priporočamo vsem rojakom.

GOLOB & ROBICH,

446 National Avenue Milwaukee, Wis.

SKUPNO POTOVANJE SLOVENCEV.

Francoska linija priredi skupno potovanje Slovencev preko Havre v Trst in Ljubljano s svojim najmodernejšim in najhitrejšim parnikom "Paris" ki odpuje in New York v sredo, 2. avgusta 1922.

Potnike bo spremljal prav do Ljubljane Mr. Leo Zakradjek od znane slov. trditve Zakradjek & Čelarik v New Yorku, ki bo gledal na to, da bodo potniki žim hitreje in udobneje potovali in da se bodo imeli sitnosti s svojimi klubi.

Za potnike III razreda bodo pripravljene kabine s 2 ali 4 ali 6 posteljami. Slov. potniki dobo posebno hrano, vino in razne druge ugodnosti.

Od Havre naprej bodo potniki imeli svoj valiz, po do Trsta ali celo vlak, ako se jih dovolj pri-glas.

Is New York do Trsta stane vožnja na odreditno skupno s davkom \$113.55, do Ljubljane \$11 več.

Se natančneje pojasnila se obrnite do svojega agenta ali pa direktno na

FRENCH LINE, 19 State St., New York, N. Y.

VAŠ PODPIS

BO imel tako vrednost, kakršno mu boste s svojimi prizadevanji sami ustvarili. Vrednost odvisi največ od vašega prizadevanja sistematično hraniti.

VI ste opravičeni tudi nekaj imeti od vašega dela, zato se odločite sedaj izplačevati sebi določeno svoto iz vašega tedenskega zaslužka in jo vlagajte v to banko.

SKLENITE hraniti in vrednost vašega podpisu bo naraščala sorazmerno z vašimi prizadevanji.

POŠILJAMO denar v staro domovino po dnevni ceni. PRODAJEMO likfarte za potovanje v staro domovino in nazaj, na vse ilije.

KASPAR STATE BANK

Blue Island Ave., vogal 19. ceste, Chicago, Ill.

Največja Slovanska državna banka v Zedinjenih državah.
Kapital in prihratek \$1,000,000.00

[illegible]

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v obkrožanju n. pr. (Junija 30-22) poleg vašega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevnikom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

PARIZ MEDNARODNO TORIŠČE PROFITARJEV.

Milijoni stradajo po širnem svetu. V Avstrijski republik stane kilogram moke dva tisoč kron! Deteta umirajo gladi, matere se prodajajo, da kupijo kruha svojim gladnim otrokom, tam v Parizu se zabavajo bogati postopači, ki nimajo drugih zaslug za človeško družbo, kot da so v vojnem času navijali cene navzgor in plenili vsak svoje ljudstvo.

Iz vseh krajev prihajajo profitarji in njih hčere in žene v Pariz, da tam napravijo denar v razuzdanem in neumnem vživanju, katerega so odvzeli ljudstvu. Ako pride navadni človek v Pariz in si ogleda te profitarje od bliže, misli, da je zašel v veliko blaznico z ogromnim vrtom, v katerem se svobodno gibljejo norci.

Koncem minolega meseca so se vršile konjske dirke na Longchampsu. Zbrala se je družba "finih" dam, ki so pohajale v obleki metuljev. Poleg njih so stali profitarji v najbolj bedastih nošah. Okoli lože, ki stane tisoč frankov so se drenjali ti trotje v človeški družbi in držali velike zavitke bankovcev v svojih rokah, da stavijo, kdo zmaga pri dirki in dobi prvo darilo.

Neki gizdalin je prišel na dirkališče z obrbitimi obrvi, okoli členkov na nogah in rokah je imel verižice, na katerih so lesketali safirji. Njegov obraz je bil pobarvan. Hodil je gorindol pred ložami prvega razreda, da obrne nase pozornost, in da ga drugi gizdavi postopači in nališpane lenuhinje občudujejo kot "najlepšega" človeka na svetu.

Med tem ko si profitarji mučijo moč in dan svoje možgane, kako bi zapravili več denarja, da obrnejo pozornost nase in da veljajo med lenuhi in lenuhinjami za lepe, dela na milijone in milijone pridnih delavcev v zatohlem in duhamorečem zraku v tovarnah in rudnikih, pri žarečih plavžih in drugih podjejih, tvegajoč vsak dan svoje življenje. Milijoni in milijoni delajo na polju, da za te trote ne zmanjka živež in da lahko hite od vživanja do vživanja.

Vpričo takih družabnih slik se najdejo ljudje, ki imajo pogum trditi, da imamo najboljši gospodarski sistem pod solncem in da nikdar ne bo uveden boljši gospodarski sistem na svetu, ali pa ljudje, ki zavijejo oči proti nebu in pravijo s sladkim in priliznim glasom: "To je božja volja".

VRAČANJE V NORMALNOST.

Kako razumejo privatni bizniški interesi vračanje v normalnost, prikazuje podražitev gazolina in petroleja za en cent pri galoni. Standard Oil kompanija, ki tako rekoč diktira cene produktom iz naravnega olja, je podražila koncem minolega meseca gazolin in petrolej. Podražitev gazoline in petroleja pomeni, da se podraže sorazmerno vsi drugi produkti iz naravnega olja. Ampak kompanija ni naznanila, da je povišala tudi mezdo svojim uslužbencem, ker je podražila svoje produkte. Mezde ostanejo in se ne povišajo.

Privatni bizniški interesi prav radi naglašajo že več ko tri leta, da je treba znižati delavske mezde, da se vrnemo v normalne čase in se znižajo cene produktom. Povišanje cene gazolina in petroleja, dokazuje nasprotno. Vračanje v normalnost po principih privatnih bizniških interesov pomeni, da se produkti podraže, mezde se znižajo ali pa ostanejo stare.

Mogoče kdo misli, da ni veliko, ako se gazolin in petrolej podražita za en cent pri galoni. Ljudje, ki tako mislijo, naj se zavedajo, da vsaki dan prodajo na milijone galon in petroleja in da se je podražitev izvršila ob času, ko potrebujejo največ gazolina in petroleja, čeprav so rezerve tega materiala ogromne. Danes ne služi gazolin le samo onim, ki lastujejo avtomobile, da se vozijo na sprehod, ampak gazolin in petrolej igrata veliko ulogo tudi v industriji in poljedelstvu. Stare parne poljedelske stroje so spodrinili motorji, pri katerih rabijo za kurivo gazolin ali petrolej. Podražitev petroleja in gazolina draži poljake pridelke in to podražitev občuti tudi tak konzument, ki se ni nikdar v svojem življenju peljal v avtomobilu.

Laži o stavki železničarskih delavcev.

Velebizniško časopisje je takoj v začetku stavke železniških delavcev pokazalo, da zna služiti gospodarjem. Kdor je prvi dan zalezaval napise nad temi vestmi, je mislil, da se pripravljajo strašen krvav obrat in se je čudil, da vlada ničesar ne podvzame, da se nanj pripravi.

"Čete se pripravljene za praško pred delavnicami", je bil zelo priljubljen napis. "Umešavanje v poštni promet povzroči, da svezne oblasti posežejo v stavko", je bil drug tak napis, ki je imel prikazati stavarke kot nasilnike, ki se bojujejo proti železniškim družbam a sirovo silo. "Več sto stavarjev se je vrnilo v delavnice" je bil napis, ki je imel namen učinkovati na moralo stavkujočih delavcev, da bi mislili, da se stavkujoči delavci vračajo na delo.

Zelo priljubljene so bile tudi brezovne vesti, ki so na pr. v čikaških listih poročale, da so se delavci v St. Louisu vrnili na delo, v tamošnjih listih so pa poročali, da so se delavci v nekem drugem mestu povrnilo na delo.

Šele po nekaj dneh, ko so opazili, da take vesti ne napravijo potrebnega učinka, so taki napisi le deloma izginiti iz teh listov. Navadno se je že v listu samem dogladno, da je napis zlagan, ker je vest pod napisom pripovedovala vse kaj drugega kot napis.

In če kdo zaluča tem velikim dnevnikom, ki služijo privatnim velebizniškim interesom, da ne sramno lažejo in farbarjo javnost, so gospodje v uredništvih zelo občutljivi. Takoj napišejo dolgo filipiko, da je dolžnost časopisja prikažati le resnice v taki luči, v kakršni je. Kaj oni razumejo pod besedo "resnica", sveda tega ne povedo, ampak pridrejo lepo zase.

Delavci se pa lahko naučijo te stavke, kako veliko moč tvori dnevno časopisje. Delavci imajo dozdaj prav malo dnevnikov, dasi ravno bi morali imeti v vsakem večjem industrijskem središču svoj dnevnik v angleščini, ki jih informira o resničnih dogodkih. Z buletini se ne opravi nikdar toliko kot z dnevniki. Buletini izhajajo le toliko časa, dokler traja stavka. Za delavce je pa koristno, da izvedo resnice tudi po stavki in da so informirani o gibanju delavstva drugih strok in ne samo svoje. To delo lahko vrše le delavski dnevniki, ki jih lastuje delavstvo samo.

Privatni bizniški interesi se zavedajo, kako velike vrednosti je zanje dnevno časopisje, za to nagradijo tako dnevnike, ki zagovarjajo njih interese in jim dobro služijo, z dobro plačanimi oglašji.

Zalostno je le dejstvo, da veliko delavcev podpira take dnevnike, ki so jim nasprotni in pišejo proti njih interesom, zelo zvesto pa služijo gospodarjem.

Pri jamskih ljudeh.

Lady Dorothy Mills.

Po štiridnevem potovanju proti jugozapadu iz Gabesa, zadnje železniške postaje tuneške, sem dospela do trogloditov ali jamskih prebivalcev.

Ti jamski prebivalci niso najmanj podobni kakšnim poračeniim bitjem, o katerih dvomim, da se še nahajajo na svetu. To so potomci Berberov, ki so bivali tukaj, še predno so arabska in zamorska plemena vdrila v severno Afriko. Od nekdanj so živeli na gorakih vrhovih in bili v večnem boju s sosseidnimi plemeni ob tripolitaniki meji.

Vasi se nahajajo v visokih gorah, ob temnih stenah, ki so strme in zapuščene. Ako se približate vasi na kilometer, jo še ne vidite, kajti podobne so skalnatim izdolbinam ali majhnim jamam v skali, do katerih vodi ozka goraka steza, ki se vije navzgor, na katero lahko mečejo stanovniki v vojnem času teške skale.

Jamska stanovanja pogrejšajo le svetlobe in ventilacijo, v ostalem so pa precej udobna. Stanovanje obstoji iz podolgovate jame, izklesane v skalo, na katerem se nahaja povzdignjen predstavek, ki je pokrit s preprogami iz velblodove dlake. Na tem predstavku spi družina.

Hrana je preprosta. Kostrunovo meso se pripravlja na pet različnih načinov. Kruh je sivkasto rjav, poleg imajo še kose mleko in fižol. Ponoči so se sveda ognili mene. Zavili so se v preproge, jaz sem pa spala na skali, ki je bila trda in hladna, prek mene so pa skakale bolhe.

V vseh mestih in vseh teh jamskih prebivalcev so me sprejemali zelo uljudno. Povsod sem bila predmet občudovanja, posebno pa med ženami. Biti sem morala zelo tačna in obzirna, da me žene niso slekale vsaki dan najmanj dvajsetkrat, kajti bile so radovedne, kako se oblačim in vedeti so hoteli, zakaj je moja koža bela in moji lasje kodrasti. Marakaters je štela moje prste na nogah po dva krti, da se je prepričala, da jih nimam več kot ona.

Izvedeti so hoteli tudi vse podrobnosti mojega privatnega življenja. Posebno so me povpraševale, koliko žen ima moj soprog še doma in če sem jaz njemu najbolj priljubljena žena.

Socialni položaj teh žen je malo višji kot navadne živine. Mož se lahko loči od svoje žene na podlagi vsakega izgovora. Njemu je treba stopiti pred vsakega starčina in njegova ustmena izjava zadostuje, da se loči od žene. Po izrečni zakonski ločitvi vzame ločeni ženi obleko in zlatnino, katero ji je podaril. Mož ima le to obveznost da ji da opla, da lahko jezdi domov, ako je prišla od daleč.

Večkrat sem bila vprašana, kako se ti močje ženijo.

Dvorjenje je precej drago in formalno. Za ženina govore njegovi stariši. Dati mora darila v blagu iz velblodove dlake, pisani svili in ako je bogat tudi v slatni ali lepo izdelani kovini. Vrednost neveste je odvisna od njene lepote in starosti. Neveste, ki šteje več kot osemnajst let, ne cenijo visoko.

Ne verjamem, da bi življenje jamskega moža ali žene prišlo civiliziranemu človeku. Jamsko življenje, dasiravno je nekaj časa silkovito, bi ne nasitilo niti hlastanja po senzacijah.

Njih socialni in domači zakoni so ravno tako ostri kot naši in prestopki se še bolj hitro kaznujejo. Kadar kdo govori v jamskem bivališču mora biti ravno tako oprezen kot v okrepčevalnici na majskega sejmu.

Bojim se, da ljudje, ki sanjajo o realizaciji primitivnega življenja, bodo našli v tem življenju toliko neprilik kot v našem. Moderna ženjka bi posebno obžalovala niske uloge, ki jo igra v takem življenju. Za feminizem ni prostora v jamskem bivališču.

Književne vesti.

Knjige Književne matice.

Književna matica Slovenske narodne podporne jednote je pravkar izdala dve knjigi:

Slovensko-angleška slovnica. Fina trda, platnena vezba; 364 strani. Cena \$2.00 s poštnino vred.

Knjiga ima štiri dele: 1. Nauk o izgovarjavi angleških črk. 2. Nauk o oblikoslovju. 3. Skladnja. 4. Dodatek. — Dodatek vsebuje navodila o angleškem pravopisu, o rabi velikih pismenk, ločilih, letpisov in o splošni angleški pisavi; dalje so navodila kako se pišejo angleška pisma (trgovska, družabna, sozvalna, snubilna itd., kako je treba nasloviti v pisnih visoke javne uradnike etc.). Nadalje so informacije o poštenu sistemu za pošiljanje denarja, o ameriški vladi in osebnih pravicah, o ameriškem državljanstvu, meri in uteh. Končno je nekaj primerov za legalne listine kot je prodajna in najeminska pogodba, intabulacija, oporoka itd.

Kajlga je — lahko se upravičeno reče — prvo, najpopolnejše in najboljše delo te vrste v slovenski literaturi. Kdor se hoče naučiti angleščine brez učitelja in imeti druge potrebne informacije, naj si naroči to knjigo. Cena je z ozirom na bogato vsebino zelo nizka.

Jimmie Higgins. Spisal Upton Sinclair. Poslovenil Ivan Molek. Fina trda, platnena vezba; 481 strani. Cena \$1.00 s poštnino vred.

"Jimmie Higgins" je izhajal lanske leto v "Prosveti", torej je našim čitateljem že znan. Kdor je pazno čital to delo največjega ameriškega proletarskega pisatelja, ve, da je Sinclair v tej vesti posvetil do dna v razmere, ki so vladale v Ameriki za časa vojne. Prevarjeni delavci Higgins je verjel, da se vojna res vrši za demokracijo in je pomagal k zmagi v municijskih tovarnah, v armadi in na fronti v Franciji.

Plačilo je dobil v severni Rusiji, kamor je bil na svoje veliko razočaranje poslan pobijati ruske delavce in kmete. Povest, ki je zdaj ponatisnjena v knjigi, je vredna, da si jo nabavi vsak prijatelj dobrega čtiva.

Meteoriti.

Vandervelde, ki je bil v Moskvi, poroča, da so se s privatno lastnino vred — ki je deloma vposstavljena v Rusiji — vrnili tudi berači. Tu je dokaz, da beraštvo je neločljiv del sistema privatne lastnine.

Dnevni dogodki kažejo, da je tudi v Združenih državah civilna vojna.

Kako je v naših najnovejših kolonijah (nekdanji Evropi)?

Ni ravno slabo, thank you. Laskote se ni več bati. Kralj mesa Morris je poslal tri parnike praščijh repov za potlačanje revolucije v Nemčiji. Atta boy! — Naša najnovejša municija so frankfurterice, koruzne žemlje in suhe čeplje. Po svetem mnenju naših vladarjev je evropski delavec in kmet le toliko časa revolucionar dokler je lačen; kakor hitro mu pa zatlači klobasico v usta, je dober patrijot. — Yes, naša ameriška domovina bi bila še danes britanska kolonija, ako bi bil kdo nasitil izstradano Washingtonovo armado v Forge Valleyu. Principi, pa naj bo človek sit ali lačen? Ne; ne na zemlji.

Avstrija postane ameriška delniška družba. Za njo pride Jugoslavija.

V Dalmaciji, Bosni in Hercegovini razsaja lakota. Kdo je kriv? Hm, čudno vprašanje. Jugoslovanski boljševiki, ki vladajo v Beogradu že peto leto!

V Angliji se je izvršila strašna revolucija: kralj noče več nositi cilindra. Zgodovinar po božji volji, pripravi prostor za tri poglavja!

Skoro vaak dan pride vest o razstrelbah municije. Toliko in toliko je mrtvih. Ostanke vojne še koljejo ljudi.

Bila je Genova, bil je Haag in bila je dvojna blamaža. Rusija ima dobro stražo.

Najiminitnejše so tiste "vesti", ki so objavljene, predno se prijetijo.

Nemčija zahteva moratorij, Francija ga ne da. Kadar bo Francija zahtevala moratorij, bo morala Amerika iti po stopinjah svete entente, ako hoče biti dočledna.

Zazebe nas, če pomislimo, s čim si bi kuhali in s čim se bi greti po

Navodila za kopanje.

Illinoiski zdravstveni departement je objavil nekaj navodil za preprečenje nesreč pri kopanju v rekah in jezerih in pri čolnarstvu v sedanjih vročih dnevih. Navodila slede:

Ne hodi v globoko vodo, ako ne znaš plavati.

Ne plavaj s polnim želodcem.

Poskakaj najmanj dve uri po jedi.

Ne plavaj, kadar ti je vroče.

Ne plavaj, ako imaš srčno napako.

Ne skakaj v vodo, ako ne poznaš primerne globokine na dotičnem mestu.

Ne muči se, ako te pod vodo ujame močan podtok; sila podtoka te vrže na površje.

Ne skakaj v vodo, držeč roki nad glavo, niti se ne smeš držati nazaj pri skakanju.

Ne kliči na pomoč v šali, kajti lahko se zgodi, da jo boš res potreboval, pa je ne bo.

Seznani se s metodami za prvo pomoč utopljenecem, da v slučaju nezgode lahko pomagaš sebi in drugim.

Za veslače, ki se v plitvih čolnih (canoe) radi podajajo na lagune in jezera, veljajo sledeča pravila:

Ne hodi v čoln, ako ne znaš plavati.

Ne veslaj tik za paročelnikom, ki pušča za seboj valove.

Ne gugaj čolna in ne pusti nikogar k sebi v čoln, kdor amatra guganje za veliko zabavo.

Ne spreminjaj sedeža, kadar enkrat sedi v čolnu, ker čoln se lahko nagne in prevrne.

Ako padeš iz čolna v vodo, ne poskušaj sleti nazaj v čoln. Vsakdo ne zna tega.

Ako se čoln prevrne, ne obokaj se vsakomur za vrat. Primi se čolna, ki se dvigne in se dobro drži roba. Veslo je tudi dobro, ako ga moreš doseči.

Bodi hladnokrven in miren. Ako nisi — bdi rajši na suhem.

zimi, ako ne bi bilo lastnikov rudnikov, ki so ustvarili premož in ga lepo zložili pod zemljo v dobrobit ljudstva!

Kdo je publika? Publika! Kakšna sver je to? Ali so žene in otroci delavcev in delodajalcev publika? Ali so — ali so — ali je — kdo?

Prerok Voliva naznanja, da bo kmalu konec sveta. Toda Voliva noče podariti nikomur svoje žepne ure, ne hiše — vzel pa bi od drugih vse, kar mu kdo ponudi. Čeravno se bliža "konec sveta". Navihani je Voliva!

Zgodovina nam pove, kak straš je vladal po krščanskem svetu, ko se je bližalo leto 1000. Nekdo je bil zatrosli vest, da s tem letom pride konec sveta. Pobožni ljudje so drli v cerkve, na božja pota in dajali cerkvi vse, kar so imeli za odpuščanje grehov. Cerkev je vse vzela in obdržala, ko je prišlo leto 1000 in je svet ostal.

Življenje se razvija že milijone let, a še danes imamo poleg človeka, ki je sestavljen iz biljonov celic, enceličarja: protozoona. Tako imamo tudi duševne enceličarje, ki so v stanju še danes verjeti to, kar so ljudje verjeli leta 1000. In dokler žive duševni polži in salamandri, so poleg njih tudi navihanci, ki se pasejo v plevelu prvih.

V štirindvajsetih urah ni bilo nobene novice, da je bil kak zamorec linšan, toda v tem času se je zgodilo nekaj drugega. Neki sodnik je obsodil obtoženca, da mora presedeti dva dni v konjskem hlevu brez jedi. Ruski eksperiment je mogoče trd, ampak eksperimentiranje z demokracijo v Ameriki poseka vse.

Harding je naslovil proklamacijo na železniške delavce. Harding ni naslovil proklamacije na železniške magnate, ki so 400-krat prekršili železniški zakon in izvali stavko. V štirih rokah je vlada?

Pastorji metodistične cerkve so na svoji konferenci molili za hitro končanje premogarske in železniške stavke. Pastor Flack je dejal, da edino Bog more rešiti dešelo iz industrijskega kaosa.

To pomeni, da kaos bo večni in da deželo ni več pomol.

List, ki objavlja oglase za dobavo skebov, se sam izključuje iz hiše vsakega poštenega delavca. Tak list naj čitajo delodajalci in skebi.

K. T. B.

Življenje na luni je nemogoče.

London. — Ljudje na Marsu in luni so le sanje.

Do tega kajluka je prišel dr. Crommedin, zelo znan in slovesni angleški zvezdoznanec, po raznih znanstvenih preiskavanjih, katere je napravil na kraljevski zvezdarni v Greenwichu.

Dr. Crommedin meni, da je živalsko življenje na luni nemogoče.

"Na luni ni praktično zraka in vode in to dejstvo dokazuje, da ne more biti takega živalskega življenja, kot ga poznamo", izjavlja dr. Crommedin.

"V nekaterih krogih trdijo, da spremembe v gotovih krajih dokazujejo, da postoji vegetacija.

"To je zelo dvomljivo in če postoji, mora biti zelo primitivna. Te spremembe so povzročene po odsevajih močeh različnih tvarin v zemlji.

"Razpoke, ali kar imenujemo 'kanale' na luni, gotovo niso umetno napravljene. Beseda 'kanal' se rabi za označenje ravne črte. Mogoče so jih povzročile geološke spremembe. Del tal je odnehal relativno od drugega.

"O Marsu se ve prav malo, toda večina ljudi prizna, da je tam neka forma vegetacije, ki pojasnjuje sprememba v črtah. Mogoče je na njem živalsko življenje, ali zrak je bolj redek kot na naši najvišji gori, tako da bi za nas ne bilo bivanje udobno. Marsijanci morajo trpeti strašen mraz ponoči. Marsu se bo mogoče signaliziralo, ako tam živi racionalno plemo."

Iz navedenega je spoznati, da dr. Crommedin dvomi, da na Marsu ni takih živih bitij, kot smo mi. Povedal ni nič novega, kajti odgovore so imeli že drugi pred njim. Fakt je ta, da nobena stran nima še svojih pozitivnih dokazov za svoje trditve.

Naročite "Prosveto" vašemu sosedu ali prijatelju v stari domovini.

AVNA GOVORNICA.

lasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Gary, Ind. — Društvo št. 271 Garyja, Ind., je imelo razpravo o redni seji dne 2. julija glede iniciativnega predloga od društva št. 233 SNPJ, v Kokomu, Ind. Članstvo našega društva se strinja s tem predlogom in je izbralo odbor, da pregleda sedanja pravila ter zapisnik prošle konvencije. Pravila nikakor ne odpravljajo sklepa konvencije na strani 84. Točka 2 na omenjeni strani se glasi, da je konvencija prešla s popravkom v oklepaju, da jednota plača za odrezanje ali noge (ne valed nesreče) \$100. Tako se glasi v pravih, češar pa konvencija nikdar ne sprejela. Vsled tega bi radi poslali glavni odbor, katerega članica je višja konvencija ali odbor tiskarna, ki je tiskala pravila. Zakaj glavni odbor ne skrbi, da bi se ona točka glasila kot sklenjena konvencija na 18. seji. Glavni odbor bi moral gledati, da simbolj skroji stroške jednote družtvom. S tem bi se prihranilo tudi mnogo dela.

Po našem prepričanju ni potrebno nikake razprave in ne splošne glasovanje; glavni odbor bi moral uradno prekliti v glasilu ono točko in stvar bi bila rešena z malimi stroški in delom.

Ne vemo, kje so delegati prošle konvencije, da se ne oglašijo. Ali ne vedo, zakaj so glasovali; ali smo čakali, da se bo kateri oglasil omenjeni iniciativni predlog, znači, da članstvo ne čita pravil in ne zapisnika prošle konvencije. Zakaj so bili potem stroški, da je vsak delegat in vsako društvo dobilo po en iztis zapisnika, to menda zato, da se upravi sklad čisti. Mi smo pronašli to točko, da ne soglašajo kot na primer na strani 62, 2, kjer je pismo, da mora vsak član plačati upravni sklad 25c in od te vsote 10c za obligatno številko glasila, in na strani 152 stoji, da vsak član plača po 25 za upravni sklad ter 10c za obligatno številko glasila.

Apeliramo na članstvo, posebej na delegate prošle konvencije, da pazno prečitajo pravila in zapisnik. Prepričani smo, da jih ne kritiziramo kot kakih nasprotnikov odbora, temveč samo v prid jednote in v prid družtvom. Pripravili smo kot verodostojni odbor društva št. 271, da se na samih poštnih znamkah prihrani \$50, če se omenjeni predlog prekliti in se uredi kakor smo svetovali. — **Verodostojni odbor.**

Detroit, Mich. — Bratje in sestre društva št. 121 SNPJ, mislim, da se vsakdo zaveda, zakaj smo ustanovili podporno društvo in kaj se društvo imenuje podporo. Da nam pomaga v slučaju nesreče, poškodbe ali bolezni in v skrajni potrebi. Zato pa je treba sredstva in denarja. Brez denarja v sedanjem sistemu nikakor ne moremo pomagati. Da pa pridejo društva in podobne organizacije do denarja, zato pripravljamo zabave in piknike in pobiramo prostovoljne prispevke. Tudi društvo št. 121 v Detroitu je začelo, da priredi piknik v korist društvene blaginje. Ni vse, da se samo zabavamo, treba nam je tudi pokazati, da smo še živi in obstojamo Slovenci v Detroitu. Dolžnost vsakega člana in članice društva to je, da se udeležijo tega piknika, ker je ves dobitek in sploh vsa prireditev namenjena v prid članstvu naše jednote, ne samo našega društva ali posameznih oseb.

Nesreča nikdar ne počiva in tako ni nikdar noben član gotov, da bi ga kaj ne zadelo in bi bil tako potreben podpore. Vsakomur je težko obrniti se na društvo za pomoč, ako se pri onem društvu nikdar ni udeležil zabav ali prireditev, ki so bile namenjene v prid takim podporam. Zato apeliramo na vse članstvo, da se do zadnjega vsi udeležite piknika ter vam ne bo morda kdaj pozeje žal, če bo koga zadela nesreča. Pri društvu vemo za vsakega člana in članice, ali se udeležuje društvenih prireditev in ali kaj prispeva ter pomaga v prid društva. Poleg tega, da je zabava namenjena plemeniti stvari, si tudi vsak delavec poželjivo razvedrila in svežega zraka vsaj enkrat v tednu, ker dosledno smo napolnjeni z različnimi bacili. Sva zdravje najbolj čuvamo, da si preskrbimo o prostem času svežega zraka in zato bo najbolj pripraven piknik v marcu!

Piknik se bo vršil dne 23. julija na F. Trampusčevi farmi na 9 Mile Roadu. Začetek piknika je ob deseti uri dopoldne. Kašipot: Vzemite Woodward pocestno železnico ter se peljite do 6 Mile Roadu, ta pa vzemite Stevenson Ave. ter se peljite do Wasser Ave. ali Picnic Grounds. Tam bo že napis v slovenščini, kam se imate obrniti, ker od tam ni več kakor pet minut hoda.

Jedi in pijače vam ni treba nositi s seboj, ker vam bo vsega dovolj za razpolago. Dobili boste lahko okusna jedila, sladolede, cigare, cigarete in vse, kar kdo poželj. Program piknika prične ob peti uri in bode na vrsti sledeče točke:

12 moških bo vleкло vrvi; 12 žensk bo vleкло vrvi; 6 fantov bo teklo 500 čevljev daleč in potem 6 deklet ravnotako daleč; 3 ženske oblečene v vrečah bodo napravile 200 korakov hoje; 6 deklet bo tekmovalo s kokoškami; 12 dečkov se bo skušilo v obuvanju čevljev; 6 dečkov in 6 deklic bo vzele "alepi cilj" do solca na 30 čevljev.

Za vsako tekmo so pripravljene darila, kar bo povzročilo veliko smeha in zabave. Igral bo hrvaški tamburaški zbor pod vodstvom Aubeljina.

Pristopnica je za moške po 25c, ženske pa so proste. Za vso potrebno in dobro zabavo bo skrbel odbor. — **Anton Jurca.**

Pittsburgh, Pa. — Podpisani večletni član S. N. P. J. želim članstvu S. N. P. J. predložiti svojo osebno zadevo v premislek.

1) Kot član SNPJ sem prečital pravila SNPJ v obeh jezikih, slovenščini in angleščini. Ker razumem oba jezika, zato pribijem črno na belo, da članek 20, stran 35, ni pravilno preveden iz slovenščine v angleščino. Kdo je tega kriv in zakaj?

2) Pisal sem o svoji osebni zadevi na glavni odbor SNPJ v Chicago, a dosedaj nisem prejel uradnega zadostila. Zakaj ne? Glavni odborniki SNPJ, so mi sicer privatno odgovorili, a vsak se je nekako izvijal. Vsek se je opravičeval. Zakaj? Kje je edinstvo in sloga in bratstvo v glavnem odboru SNPJ?

3) Jaz in dr. Kern sva kandidirala za vrhovnega zdravnika SNPJ. Jaz sem se ponudil za \$70.00 (sedemdeset dolarjev) na mesec, pa mojo ponudbo je gl. odbor zavrgel. Izbrali so pa gl. odborniki dr. Kerna, in za plačo \$75.00 (petinsedemdeset dolarjev) na mesec. Po kakšnih pravilih?

4) Vem, da delavecem in mojim soprobatom se bo morda čudno zdelo in bode morda rekli, dr. Grahek "se faja" za par dolarčkov. Soprobatje in delavec, ni vprašanje za dolarčke, vprašanje je samo to, ali sme glavni odbor SNPJ sam zviševati plačo glavnim odbornikom brez vednosti članstva.

5) Ali je glavni odbor S. N. P. J. res absolutističen? Ali članstvo ne sme poznati pravil S. N. P. J.?

6) Želim in zahtevam pravico, nič več.

7) Jaz imam mnogo privatnih pisem, a jih nočem objaviti. Na zahtevo članstva SNPJ ali pa gl. odbora, jih objavim. — **Dr. Jos. Grahek, član društva št. 118.**

Johnston City, Ill. — Ker sem videl v dopisu iz New Dulutha, Minn., da je bila točka "j" v členu 27 sprejeta na združitveni konvenciji v Clevelandu ravno v taki obliki kot jo je iniciativno društvo št. 233 v Kokomu, Ind., sem se raditega namenil, da pregledam provizorična pravila. Na konvenciji sem nameraval sprejeti in izvršene točke skrbno zabeležiti. Pregledal sem tudi zapisnik in sedanja pravila ter našel sledeče pomankljivosti oz. pomote:

Člen 6, točka 2, del zadnjega odstavka se glasi v pravilih: "V slučaju, da društvo krši to točko pravil in pošlje iniciativni predlog, kateremu manjka določeno število podpisov, se predlog zavrne in glavni izvrševalni odbor ima pravico obtožiti društvo in zahtevati kazni." Na konvenciji je bilo pa sklenjeno sledeče: "V slučaju, da društvo krši to točko pravil in pošlje iniciativni predlog, kateremu manjka določeno število podpisov, se predlog zavrne."

Člen 9, točka 15, 8. vrsta naprej se glasi v pravilih: "Če odbornik izostane zaporedoma od treh sej in se trikrat zavrne njegovo opravičevanje itd."; na konvenciji pa je bilo sprejeto: "Če odbornik izostane od dveh sej in se dvakrat zavrne njegovo opravičevanje itd."

na konvenciji pa je bilo sprejeto, da mora prinašati leposlovno gradivo.

Člen 12, točka 3 v peti vrsti dalje se glasi v pravilih: "Za dviganje vsote, naložene na čekovnem računu do \$5,000, zadostujeta podpis glavnega tajnika in glavnega blagajnika." Na konvenciji je bilo sprejeto: "Za dviganje vsote, naložene na čekovnem računu do zneska \$5,000 in na enem čeku, zadostujeta podpis glavnega tajnika in glavnega blagajnika."

Člen 16, točka 1, stavek "e" v šesti vrsti se v pravilih glasi: "... dalje, če so člani policije ali kake druge obrambne sile." Ta odstavek ni bil sprejet na konvenciji, ampak ga je dodal sestavev pravil sam.

Člen 19, točka 26, pod naslovom "Kazni" v tretji vrsti se v pravilih glasi: "Ukor, suspenzija od enega do treh mesecev, denarna kazen v slučaju bolezni od enodnevnice do vse bolniške podpore." Na konvenciji je bilo sprejeto: "Ukor, suspenzija od enega do treh mesecev, denarna kazen v slučaju bolezni od enega, oz. dveh, treh, štirih ali petih dolarjev, do vse bolniške podpore."

Člen 26, točka 4, se v pravilih glasi: Odkodnina se izplačuje iz odkodninskega sklada. Člani, ki prejmejo odkodnino za kako telesno poškodbo, lahko še nadalje ostanejo člani jednote, toda prispevati morajo vse prispevke v vse jednotne sklade, niso pa več deležni nobene odkodnine niti bolniške podpore za poškodovane ude ali dele telesa, za katere so prejeli odkodnino in podporo." Na konvenciji je bilo sprejeto, da se "niti bolniške podpore", v tem odstavku črta ven.

Člen 27, točka 1, stavek "j" se v pravilih glasi: "Odrezanje roke ali noge valed bolezni (ne valed nesreče) \$100." Na konvenciji je bilo sprejeto: "Odrezanje roke ali noge \$100."

To točko je tedaj iniciativno društvo št. 233. Mogoče je društva odobro in bo šla na splošno glasovanje, kar pa je popolnoma nepotrebnost. Imeli bi izredne stroške, zato apeliramo na glavne odbornike, da na prihodnji odborovi seji razpravljajo in odobro sklepe konvencije, ki so izpuščeni v pravilih.

Na konvenciji je bilo tudi sklenjeno, kar ni zaznamovano ne v zapisniku niti v pravilih. To je člen 27, točka 1 v tretji vrsti, ki se glasi v pravilih: "Celo društvo je izobčeno brez obvestila, ako ne plača treh assementov zaporedoma ob določenem času." V zapisniku se glasi: "Celo društvo je izobčeno, ako ne plača zaporedoma treh assementov ob določenem času."

V mojih provizoričnih pravilih se glasi kot je bilo sklenjeno na konvenciji: Celo društvo je izobčeno z obvestilom, ako ne plača zaporedoma dveh assementov ob določenem času.

Člen 37, točka 6, se v pravilih glasi: "Vsi člani glavnega odbora morajo sami opravljati svoja dela." Na konvenciji je bilo sklenjeno, da se "sami" črta ter naj bi se točka glasila: Vsi člani glavnega odbora morajo opravljati svoja dela itd.

To je vse, kar sem našel pomankljivosti oziroma pomot v pravilih. — **Frank Martinjak.**

RAZNA NAZNANILA.

Jeffers, Pa. — Društvo št. 226 SNPJ išče svojega člana Dana Grdicha, katerega naj opomni na to vsak rojak, ako pa bo sambral oglaš, naj se zgleda društvo. Prej je bilo naše društvo v Burgettstown, sedaj pa je njega stan v Jeffers, Pa. Iskani član se je dalj časa ni oglašil; ima sicer plačan assement, toda ker tudi pravila zahtevajo, da se mora vsak član v treh mesecih enkrat oglašiti pri društvu, naj se brat Grdich čimprej javi. — **Milko Lukotich, tajnik, box 65.**

Waukegan, Ill. — Naznanjam članom in članicam društva št. 14 SNPJ, da je društvo na redni seji dne 4. julija sklenilo, da plača vsak član in članica pet centov naklade vsaki mesec, in to skleni tri leta. Vplačevanje naklade se prične s prihodnjim mesecem avgustom in traja do meseca avgusta, 1925. Ta naklada je namenjena v poseben sklad, ki bo pripravljen za pripravo k prihodnji redni konvenciji, ki se bo vršila v Waukeganu, Ill.

Člani in članice opozarjam, kadar oblikujejo bolniške, da poročajo o tem na društveni seji ali pa obvestijo društvenega tajnika, lahko pa tudi katerega drugega člana, ki se udeleži seje, da poroča na seji, v kakem položaju je bolni brat in ali je vreden podpore ali ne. In če se bolni član javi zdravim, je to tudi treba javiti društvu. Najboljkrat dobim listine od oblikovalcev nazaj, in poročajo mi, ali je član bolni ali je zdrav. Ne vem, pri čem sem drugič, kakor če grem sam pogledat. Člani ali članice, ki ne bo poročali o stanju bolnika, katerega oblikuje, bo kaznovan in bo ob času suspenzije prikrajšan za mesec podpore, ako bo bolan.

Nadalje tudi opozarjam, če kateri član ali članica zboli ter ne more priti sam do mene, da pošlje svoje ime, morda ali koga drugega izmed članov, da naznanijo svoje bolzno. Prida naj

ob času, ko sem doma, ali če me vidi kje drugje. Naj se poroča tega po e-tricah, ker po takih naznanilih rado pride do kakih navzkrižij, kar se je že pripetilo, in povzru pridejo še opake radi zanikanosti tajnika, čeprav o vsem tem nitičar ne ve.

Opozarjam tudi radi plačila assementa. Udeležite se redne seje in na sejah plačujte assement. Niti nimam proti temu, če pride na moj dan in plačate tam assement, sem pa proti temu, da bi od prvega dne v mesecu pa do 24. hodili katerokoli ure. Jaz nimam toliko plače od društva, da bi mogel od nje živeti, zato moram delati v tovarni. Torej mi ni mogoče čakati vsak in cel dan, kdaj bo kdo prišel plačat. Dosedaj so assement prevzeli otroci, če me ni bilo doma, kar se pa vsaj ne bo več zgodilo in to radi pomoti, ki se takim potom lahko napravi. Torej kdo bo prišel v točno čas, bo prišel zastoj, ker me ni doma. Obilo časa je ob nedeljah cel dan, ko sem vedno doma in vam na razpolago kolikor hočete. Prosim, da to upoštevate. — **John Artach, tajnik.**

Virginia, Minn. — Članom društva št. 215 SNPJ ponovno naznanjam, da pobiram assement samo na društveni seji, ki se vrši vsake druge nedelje v mesecu in pa zadnji dan, to je 25. od 6. do 9. ure zvečer. (Društveno sejo prične ob eni uri popoldne). Ravnotako je s assementom. Jaz ne bom zalagal za nikogar. Prosim, da to upoštevate. Želim bi, da bi se članstvo udeleževalo seji bolj polnoštevilno, da bomo lahko urejali društvene stvari vsaki mesec ter ne bo treba odkladati na drugi mesec. Če pridejo društvene zadeve od dveh mesecev na eno sejo v rešitev, se s tem lahko na akodi člani glede bolniške podpore. — To je zadnji opomni od mene kot tajnika vašega društva. Jaz vedim knjige in vse kar spada v moj dolžnost kolikor najbolje more, ako pa ni komu izmed članov povsiti, naj to sporoči na prvi seji, da se stvar izzvaja. Na evidenca! — **F. Oimperman, tajnik.**

Lorain, O. — Vsem članom in članicam naznanjam, da je društvo št. 17 SNPJ na redni mesečni seji dne 9. julija sklenilo, da se v nadalje ne bo na člani in članice niti več zakladalo na assementu in društveni blaginji. Ta sklep naj članstvo v polni meri upošteva, kajti jaz kot tajnik se bom strogo ravnal po zapisniku, in član, ki ne bo poravnal svojega assementa do 24. v mesecu, naj posledice pripiše samemu sebi. Član ali članica, ki pa v resnici ne more poravnati assementa, naj se oglaš pri tajniku osebno ali pisмено, bolj se je osebno. Ako hočemo v resnici biti bratje in sestre med seboj, tedaj glejmo, da tudi v tem smislu delujemo, in napredek v članstvu kakor v finančah nam je gotov. — **Anton Mitlich, tajnik in blagajnik.**

New York, N. Y. — Tem potom opozarjam vse člane društva št. 56, ki jim is raznih vzrokov ni mogoče udeležiti se mesečnih sej, da mi pravčasno poravnajo svojo članarino. Meni mi mogoče opominjati vsakega posameznega člana, naj vsak ve za svoje obveznosti napram društvu in jednoti. — Vsak član, ki ne poravnava svoje članarine v roku dveh mesecev, bo glasom društvenega sklpa suspendiran brez vsakega nadaljnjega opomina.

Prosim torej oboje člani, da to vzamete na znanje in tako prihranite sebi nepotrebne sitnosti, meni pa nepotrebno delo. Poskrbim vse člane SNPJ. — **Anton Ovetkovich, tajnik.**

Royal, Pa. — Naznanjam članom društva št. 263 SNPJ, da sem prevzel predsedništvo dne 9. julija, ker se je dosednji predsednik odpovedal radi prevzika oddaljenosti, da ne more priti na sejo. V bodočem se torej obrnite v zadevah predsedniškega dela na moj naslov: Anton Ruper, Chestnut Ridge, Pa.

Člani našega društva opozarjam, da se bolj udeležujejo društvenih sej in zapomnite si, da se seja prične vedno točno ob dveh popoldne. Jaz hočem, da ste vsi ta čas že v dvoran. Kdor še nima pravil SNPJ, naj vpraša tajnika in dobi jih bo. Tudi prebrati jih je treba, pa bo šlo vse v redu. — **Anton Ruper, tajnik.**

Oakmont, Pa. — Naznanjam članom društva št. 304 SNPJ, da sem pustil tajniške posle, ker sem se preselil v Pittsburgh. — Opominjam vas, da ste bolj točni pri plačevanju assementov; če boste suspendirani, pridbite posledice sebi in ne tajnika. V vseh oziirih, tikajoljih se tajništva, pišite novemu tajniku, br. Franku Maršetu, box 641, Verona, Pa. — **John Ben.**

Clinton, Ind. — Opozarjam člane in članice društva št. 50 S. N. P. J., da bi bolj redno plačevali mesečni assement, ker sedaj ni mogoče, da bi se plačevalo iz društvene blaginje. Kar je bilo društvenega denarja do sedaj, se je zadnji mesec uporabilo za pokritje assementa, tako da sedaj je ves društveni denar na dolgu pri članih. Meni tudi ni mogoče, da bi za član plačeval mesečni assement, ker so slabi časi, nazadnje, ko bi imeli plačati, pa se plačajo ne; pustite rajši društvu, kakor se mi je že pripetilo pred sedmimi leti, da sem izgubil pri članih okrog \$60. Ker sem zanje plačeval assement, z dotičnim članom ali članico, ki ne bo imel plačanega mesečnega assementa, do dne 25. do osme ure zvečer, bom postopal po pravilih. Ako se bo kateremu članu ali članici pozneje godila krivica, da ne boste mislili, da jo je zakrivil tajnik društva, ampak vsak član ali članica sama, ker ne plačujeta do pravega časa mesečnega assementa.

Opominjam tudi člane, da se društveni seji v polnem številu udeležujejo kakor do sedaj, posebno pa bolniški odbor, da poroča o bolniških v kakem položaju so. Opominjam tudi člane, ki so odpotovali od takaj, da vzamejo pristopni list, ako je društvo v dotičnem kraju. Člani, ki jim ni mogoče pristopiti k drugim društvom, pa naj pošljejo do pravega časa mesečni assement, na spodaj navedeni naslov.

To naznanilo naj člani in članice upoštevajo. — **Tajnik, Frank Retinik, box 331, Clinton, Ind.**

IZDELKI IZ BOMBAŠEVINE BODO DRAGI.

Washington, D. C. — Senatorji niso poslali senatorja Lenrota, ki si je prizadeval, da se zniža colnina na izdelke iz bombaševine, ampak so pristali na predlagano colnino. To pomeni, da bo ameriško ljudstvo plačevalo tekalne izdelke po visokih cenah.

Velika vrzel je zamašena!!

Ali se hočete naučiti angleščine brez učitelja? Ali želite raznih dobrih informacij o ameriškem državljanstvu in navodil, kako se pišejo angleška pisma in kako se delajo razne legalne listine (prodajne in najemniške pogodbe, intabulacije, oporoke itd.) v angleškem jeziku? Tedaj naročite najnovejšo knjigo, katero je izdala Književna matica S. N. P. J.:

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA.

Prva knjiga te vrste za Slovence! — Ima 364 strani in je vezana v platno. Stane \$2.00 s poštnino vred.

Knjiga vsebuje natančne in obširne podatke o izgovorjavi angleških besed in oblikoslovju ter skladnji angleščine. Vse težkoče in kaprice angleškega jezika so tu razložene in pojasnjene.

Dalje so v knjigi navodila, kako se pišejo angleška trgovska pisma, prošnje za službe, pisma do prijateljev, čestitke, šaljiva in pohvalna pisma, sožalna pisma, snubilna pisma.

Nadalje so informacije o poštnem sistemu za pošiljanje denarja, o ameriški vladi in osebnih pravicah, prošnjah za ameriško državljanstvo, izdajanju potnih listov nedržavljanom itd.; o denarju, merah in utežih.

Končno so v knjigi navodila in primeri za sestavljanje legalnih listin, kot so prodajne in najemniške pogodbe, intabulacije (mortgage), oporoke itd. v angleškem jeziku.

Sleherni naseljenec, ki hoče v Ameriki kaj veljati in napredovati, mora znati pravilno angleško govoriti, čitati in pisati. Ta knjiga je najboljši učitelj in informator. Slovenski delavci! Ne zaostajajte za drugimi! "Slovensko-angleška slovnica" je namenjena vam! Naročite si je in naj vam bo šola ob večerih in drugih prostih urah.

Druga knjiga, katero je istočasno izdala Književna matica S. N. P. J., je

"JIMMIE HIGGINS"

Spisal Upton Sinclair.—Poelevenil Ivan Melek.

To delo slavnega ameriškega proletarskega pisatelja je prava slika razmer, v katerih je živel ameriški delavec za časa velike vojne. V Higginsu je posebej ameriški proletarijat, ki je garal za profitarje v municijah tovarnah, se vezbal v vojaških taborih, potoval čez morje, izpostavil nsubmarinam, trpel na bojiščih Francije "za demokracijo"—in kaj je bilo njegovo plačilo? — Naročite si in čitajte to zanimivo povest.

Knjiga ima 481 strani in je vezana v lične trde platnice. Cena \$1.00 s poštnino vred.

Vsa naročila, katerim je pridejati denar, pošljite na:

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.
2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

"111"
Cigarete

10c
DOBRE so!

SMEK SE IZPLAČA.

Izvedenci trdijo, da se potrebuje 65 različnih obraznih mišic za napraviti en sam jezni obraz in nadalje pravijo, da zadostuje le 13 mišic za en smehljaj. Torej delati jezne obraze pomeni nepotrebno izguba moči. Ampak mnogokrat se ne morete smejati, ker se ne počutite dobro. Vaša izguba slasti do jedi, vaša oslabelost, vaše slabo spanje in še najvažnejše vaš žolodec je šel na stavko. Mogoče je imel vaše vročke k temu, vendar pa vi morate poskušati vse najboljše moči, si pridobite nazaj njegovo delovanje kar je zelo važno. Trinerjevo grenko vino je menda še najboljše povračilo. Vam očisti čreva, odžene vse zaostale ostanke ki zastupljajo vaše notranje prebavne dele telesa in mir je s tem povrnjen. Vaš lekarnar ali trgovec z zdravili je gotovo dobro založen s temi zdravili. Poskusite tudi Triner's Dental Cream, Triner's Shaving Cream, Triner's Liquid Shampoo, Triner's Corn Remedy — vzemite vse ta zdravila seboj kadar greste na počitnice in vabo zabav

IMPORTIRANE
KRANJSKE KOSE
iz najboljšega lesa
Velikost 65 in 70 centimetrov.
Cena \$2.00 s riščkom.
Poština prosta.
MATH. PEZDIR,
Box 772, City Hall Sta.,
NEW YORK, N. Y.

ZASTONJ!
PRAVI IMPORTIRANI ZNAKOMER ZASTONJ!

Najnovejša nemška vrsta hišne, kopenske in letalske, ki jo merometer in je zanesljiv. Pove vreme vedno za en dan naprej. Za lopo vreme se prikaže vseh delcev na dnu in zlahka se meri. Izboljšana in odprta, ki jo obratni. Jaz dober topolmer Fahrenheit vrste. Obratno se vsako hito.

Vi dobite to popolno zastonj ako si naročite eno naših po poštah izmed importiranih zastonj, ki se prodajo za \$2.00 s poštnino. Naročite toliko dolarjev kolikor ne potrebujete. Ura ima zelo dobro baterijo, je trpežna in brez napake. Zastonja se eno leto. Pošljite nam vaše ime in naslov, ter \$2.00 v poštah, dobite jo po pošti. Zastonj traja, stroje \$2.00 pa plačate potem kadar se vam prične ura na dom. Zastonj meri hitrost dežja in vetra. Polni naboj hitro in enostavno. Pošljite nam vaše ime in naslov, ter \$2.00 v poštah, dobite jo po pošti. **UNION SALES CO., Dept. 718, 15 So. Dearborn St., Chicago, Ill.**

OFICIJELNA NAZNAJILA S. N. P. J.

POZOR ČLANI KNJIŽEVNE MATICE S. N. P. J.

Uljudno se opozarjajo vsi člani Književne matice, t. j. oni rojaki, ki so vplačali \$3 članarine in ki so upravičeni še do dveh knjig, da naznanijo nemudoma svoje sedanje naslove tajniku Književne matice.

Peter Bernik, tajnik Književne matice SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave.

SEJA GL. IZVRŠEVALNEGA ODBORA S. N. P. J.

Glasom pravil se ima vršiti seja glavnega izvrševalnega odbora S. N. P. J. vsake tri mesece. Druga trimesečna seja za to leto se bo torej pričela v sredo jutraj dne 26. julija t. l. Člane gl. izvrševalnega odbora in člane gl. nadzornega odbora S. N. P. J. se tem potom pozivljajo, da se te seja zagotovo udeležijo.

Da bo gl. nadzorni odbor lahko pregledal račune za prvo polovico tega leta in da mu bo mogoče na trimesečni seji poročati o rezultatu, je potrebno, da prične z delom že v ponedeljek jutraj dne 24. t. m.

Pismenih pozivov se glasom pravil ne pošilja, zato naj vsak vpošteva to naznanilo in se potem ravna.

Vincent Cankar, pred. SNPJ.

INICIJATIVA

Društvo šte. 233, S. N. P. J., Kokomo, Ind., je po temeljiti razpravi prišlo do prepričanja, da je točka j), člen 27. naših pravil nepravilna in krivična, zato se poslužuje pravice, zajamčene v členu 6, (INICIJATIVA IN REFERENDUM) in predlaga sledeče:

Člen 27., točka j) pravil S. N. P. J., ki se glasi: j) odznanje roke ali noge valed boleznim (ne valed neareče) ... \$100, naj se spremeni v toliko, da bo se glasil: j) odznanje roke ali noge ... \$100.

Razlogi:

1. Ker je naša jednota bratska organizacija, zato smatramo, da bi se ne smelo delati razlike, kadar je kateri njen član v neareči, in če zgubi nogo ali roko, ni nič več kot prav, da se mu plača operacijska odškodnina, pa naj bo potem zguba roke ali noge valed boleznim ali poškodbe.

2. Ker je S. N. P. J. delavaka podporni organizacija, katere članstvo sestoji po veliki večini iz delavcev zaposlenih v tovarnah in rudnikih, kjer so vsaki dan izpostavljeni nevarnostim in kjer se vsaki dan lahko ponesreči, tako da zgube roko ali nogo.

3. V odškodninski sklad moramo prispevati vsi enako, kar v resnici izgleda kot enakopravno in po bratstvu, zato pa naj bo enakopravno in bratsko, kadar pride zguba uda. Mi smatramo, da je nesreča, če šlovek zgubi tako važen ud, kakor je roka ali noga in to — velika nesreča, posebno če za delavca, pa naj bo potem valed boleznim ali ponesrečenju. Delati pri tem razliko, torej ni pravilno in ne bratsko.

4. Če nastane primanjkljaj v polkodninskem skladu, se bo moral zopet razpisati izredni assement, in razpisal se ne bo samo na nekatere, temveč na vse brate in sestre enakomerno. In mi smo prepričani, da se ne bo nikdo brnil plačati, kajti vsi člani smatrajo, da je ta sklad neobhodno potreben pri naši organizaciji in "a ga je treba vzdržati v dobrem stanju. Vaak pa tudi pričakuje, da bo v slučaju, da ga zadene taka nesreča oziroma, če zgubi roko ali nogo na kakršensibo način, deležen te podpore.

Apeliramo na vsa društva S. N. P. J., da o tem razpravljajo na svojih sejah in da podprejo našo inicijativo v dovoljnem številu, da bo šla lahko na splošno glasovanje.

Društvo "Cvetlica naprednost", šte. 233 S. N. P. J., Kokomo, Ind., dne 9. aprila 1922.

Frank Štular, tajnik.
Ignac Uršič, predsed.
Anton Medved, blag.

Ta inicijativa je bila predložena seji glavnega izvrševalnega odbora SNPJ, katere se je vršila dne 17. aprila t. l. in katere je prenašala, da je društvo postopalo v smislu pravil in da predlog soglašajo z načelno izjavo in pravili SNPJ, zato gre sedaj na javno razpravo.

V teku devetdeset dni od današnjega datuma mora predlog podpisati toliko društev, da skupno reprezentirajo najmanj dvajset odstotkov vsega članstva jednote, ker sicer ne more iti na splošno glasovanje.

Vsako društvo, ki podpira predlog, mora zanj glasovati z najmanj dvjetretjinsko večino na seji navzočih članov. To je treba naznaniti gl. tajniku do dne 22. avgusta t. l.

Javna razprava je dovoljena devetdeset dni in o tem predlogu mora prenehati tudi z 22. avgustom t. l.

Matthew J. Turk, gl. tajnik.

POZIV IZ UPRAVNIŠTVA

Ponovno se pozivljajo vsi društveni tajniki in tajnice S. N. P. J., ki še NISO POSLALI imen in naslovov starišev ali oskrbnikov otrok in sicer za vsako družino po enega za MLADINSKI LIST, da to stori v najkrajšem času, da se bo lahko pravočasno uredil naslovnik za pošiljanje mladinskega lista. To je absolutno potrebno.

Filip Godina, upravitelj.

IGRE, KONCERTI IN PLESNE ZABAVE.

Bessemer, Pa. — Društvo Krim št. 97 v Bessemerju, Pa., bo priredilo piknik, na katerega uljudno vabimo vse člane in članice društva kakor tudi rojake iz bližnje okolice, da se udeležijo v polnem številu. Vstopnina je 50c. Igrali bodo domači tansburški pod vodstvom Paula Permana. Za dober prigrizek in vse drugo potrebno bo skrbel odbor. Piknik se bo vršil dne 23. julija na Mike Slaservoj farmi. Vsi udeleženci naj se zberejo v Bessemerju skupaj, kjer jim bo pokazana pot. Pričakujemo polnoštevilno udeležbo. — Rudolf Miglic.

Farrel, Pa. — Naznanjam vsem članom in članicam, da je bilo na redni mesečni seji sklenjeno dne 9. julija, da bo društvo Slovenec št. 262 SNPJ priredilo plesno veselico v Slovenskem D. D. dne 29. julija. Cisti dobiček je namenjen za pokritje stroškov, ki jih ima društvena blagajna, zato ste pozvani člani in članice našega društva, da se brez izjeme udeležite prireditve. Ako kateri član izostane, bo plačal po \$1 v društveno blagajno za pokritje stroškov. — Rojake iz sosednje naselbine uljudno vabimo, da pridejo v polnem številu na našo prireditev, za kar jim bomo o priliki tudi mi na razpolago. Vstopnina je za moške po 50c. Igrala bo slovenska godba na pihala. Vse drugo bo preskrbel društveni odbor. — Tajnik.

SEJE IN SHODI.

Moon Run, Pa. — Rojaskom delavcem v Moon Runu kakor v okolici naznanjam, da smo reorganizirali socialistični klub št. 175 JSZ. Pri ustanovni seji smo zaključili, da priredimo v nedeljo dne 23. t. m. ob uri polnočne javen shod, na katerega vabimo vse delavce in Moon Runu kakor iz drugih naselbin, da se v čim večjem številu udeležijo. Kot že znan, se ravno sedaj nahaja na agitatornem potovanju po Penni sodrug Charles Pogorelec, upravitelj Proletarca, ki bo nastopil na omenjenem shodu. Govoril bo o današnjem položaju delavstva in o potrebi socialistične organizacije za delavski razred. — Na tujakinske delavstvo apeliramo, da se pridruži našim vrstam ter stopi v vrste zavednega proletariata, organiziranega v socialistični stranki. Torej na svidenje dne 23. julija. — Lucas Butja, tajnik.

Muskegon Heights, Mich. — Društvo Michiganansko jezero, št. 206 SNPJ, je sklenilo na zadnji seji, da se opozori člane, da hodijo bolj redno na seje. Kdor se ne bo udeležil vsaj vsake tretje seje, bo kaznovan po pravilih; izvzeti so le oddaljeni in bolni člani ali oni, ki morajo iti na delo. Tudi s assementom ne čakajte ravno do zadnjega dne ali pa še dalj, ker tudi v tem oziru bo društvo postopalo strogo po pravilih. Torej člani in članice, vamite to naznanje in storite svojo dolžnost. — Anton Pavlin, tajnik.

RAD BI IVEDELI

za naslov mojega prijatelja Michael Ključevšek doma iz Zaverjaka na Dolenjaku. Pred desetimi leti je bil pri meni na stanovanju in od tukaj je šel na Winterquartes, Utah. Od tega časa pa ni nič pisal in ne vem, kje se nahaja. Cenjeno rojake prosim, če kdo ve za njegovo naslov, naj mi to javi, ako bo pa sam šital te vrstice, naj se oglasi na moj naslov. Poročati mu imam nekaj zelo važnega. Joseph Bajda, P. O. Box 55, Maynard, Ohio. (Adv.)

RAD BI IVEDELI

kje se nahaja moj brat Jože Krme, doma iz vasi Osredok, fara Šmarjeta na Dolenjaku. Pred 14 leti sva se zadnjič videla v Chicagu, Ill. Cenjeno rojake uljudno prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani ali pa naj se mi sam prijavi. Poročati mu imam več zelo važnih stvari. Anton Krme, 237 Greenbush St., Milwaukee, Wis. (Adv.)

LISTNICA UREDNIŠTVA

Johnston City, Ill. — Uredništvo lahko priobči Vaš dopis, če dovolite v podpis Vaše polno ime. Začetni črki ne zadostujeta. — Pozdrav!

Whitney, Pa. — Vaš dopis sme uredništvo priobčiti samo, ako dovolite pod njega Vaš poln podpis. Pozdrav!

West Allis, Wis. — Vaš dopis je bil priobčen, kakor hitro je prišel na vrsto. Pozdrav!

Springfield, Ill. — Kdo priredi veselico v S. N. D.? Pod Vaše naznanilo se niste podpisali niti napisali kakega naslova, zato uredništvo lahko priobči vaše naznanilo o prireditvi le, če pošljete svoje ime.

Slovenski delavec, ki hoče izvesti vse zanesljive delavske vesti, mora redno čitati dnevnik "Prosveta".

NAZNAJILLO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, znanec in prijateljemo žalostno vest, da se je smrtno ponesrečil dne 30. junija in umrl 9. julija 1922 naš ljubljani sin

FRANK TOMSICH Jr.

Pokojni se je ponesrečil ko je stopil iz avtomobila ob strani 8 čevljev globokega kanala v katerega je padel inai pretrgal čreva v petih krajih, ter ranil želodec. Odpeljan je bil v Springfield v bolnišnico, kjer so ga operirali ali žal vse zastoj, na kar je dne 9. julija vedno zaspal.

Rojen je bil 21. marca, 1903 v Taluku, Ill. Bil je zelo priljubljen pri vseh tujakinskih znanilih kakor tudi zvesti član društva "Carlinvillski Slovenci" št. 382 S. N. P. J. katerega član je bil nad tri leta. Tukaj zapuščajo očeta in mater, pet bratov in štiri sestre in več drugih sorodnikov, tete in strice. Pokopali smo ga dne 11. julija 1922 na katoliško pokopališče v Carlinville, Ill. Najskrenejše se zahvaljujemo Paul Charju in John Novaku Jr., ki sta skrbela takoj ob začetku nesreče in potem za in pri pogrebu, kakor tudi hvala Math Novaku in Peter Briskimu za pomoč in postrežbo katero sta izkazala za časa boleznim in ob smrti našega sina. Hvala lepa vsem sosedom in še posebno J. Novakovi, Simon Sinkovec in Geo. Košča družinam, ki so nam pomagali za časa nesreče in smrti. Lepa hvala vsem oddaljenim ki so se vdeležili pogreba, še posebno vsem onim iz Granville in Standard, Ill. epa Lhvala Tony Presinu za vdeležbo pri pogrebu. Posebno se zahvalimo članom dr. "Carlinvillski Slovenci" št. 382 za polno število vdeležbo pri pogrebu in za krasni darovani venec katerega so položili pokojniku na krato v blagi spomin. Najlepše se zahvalimo vsem za podarjene vence in vsem ki so ga obiskali, ter spremlili k zadnjem počitku. Tebi dragi naš sin pa želimo počivaj mirno v hladni ameriški zemlji. Žalujemo ostali: Frank in Rosie Tomsich, stariši. John, Joe, Charles, Edward in Lawrence, bratje. Rosie, Mary, Jenny in Frances sestre. Vsi v Carlinville, Ill.

SLOVENCI POZOR!

Kadar se selite in enega v drugi kraj v mestu Chicagu, iz Chicaga ali v Chicagu in potrebujete EKSPRESNA, da vam prepelje stvari na kolodvor, ali iz kolodvora, tedaj ne pozabite na moj naslov: FRANK UDOVICH, 1844 So. Racine ave., Chicago, Ill. Telefon Canal 4578.

SLAVNO STARO ZNANO ZDRAVILNO VILO MNOGIM POMAGA.

Tisoče bolnikov na želodčnih boleznih se zahvaljuje za uspeh po življanju Evropskega Krvnega Čaja. Mnogokrat razne bolezni kot naprimer: želčni kamen, rak, zaprtica, slaba prebava, ulčere na želodec in prebavnih organih, zguba slasti do jedi in zguba spanca so vzrok za splošno želodčne nerednosti.

Ako se čutite leni, imate slab okus v ustih, beli jezik, zguba apetita, brezvolja, tedaj bi morali življati Evropski Krvni Čaj. To je naravno zdravilo in deluje izvrstno v želodec, krvi, jetrih in obistih, ter pomaga izvrševati svoje delo organom. Cena Evropskega Krvnega Čaja je \$1.00, katerega se pošlje na naslov po prejetju denarja. Guenther Remedy Co., Collinwood Sta., Cleveland, Ohio. (Adv.)

NAZNAJILLO IN OKLIC.

S tem se pozivlja Franc Miklavich, Werba Buena Apt. Sutter and Larkin sta, San Francisco, Calif., naj se oglasi pri spodaj podpisancem, ker sem ališal, da išče dva rojaka po imenu Franc Adamech in Toni Schultz, ki sta te kakor trdiš zvezala in menda okradla za svoto \$800.00 v Seattle, Wash. Ker si obljubil nagrado \$100.00, zatorej ti jaz naznanim ta dva ptička zastoj in brez vsake nagrade, ptička ti jaz dobim samo, se priglasi pri meni in to čim hitreje mogoče. M. D. Schultz, 2721 Bryant St., San Francisco, taj. društva "Tabor Slovanov", št. 304, S. N. P. J. (Adv.)

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse blago za vsakdanje potrebe po zmerni ceni.

ANTON ZBORNIK,

Hermine, Pa.

BREZPLACNO ljudem, ki bolehalo na KILI.

10,000 bolnikov lahko dobi na poskušajo PLAPAO in Mr. Stuartovo knjižico o kili nastoj.

Ta ponudba se nudi od iznajditelja zdravilnega — na dan — zdravila, kateri se rabi za ozdravitev solenih mizic, na odstranitev vseh težav pri nastojih. STUART'S PLAPAO FADS so drugo od posov, zdravilnih vrst, da vedno bolni prestop v prvem prostoru. Nekajih plovov na ristik — so smeli. Ne more oditi valed tega na druge in se čisto na kosti. Tiste ljudi se je čisto ozdravilo doma, brez zdravljenja od njih dele in so nam opredili, da se ozdravili. Morda bi kar — lahko se privzeli in se sami sami.

Vamite do dana se pristo postojanje in valed bolne, da ste se postojali in zgodnje prišlo dobiti boste štiri. Pišite nam pošto dopisnico, ali pa izpolnite spodnji kupon se danes in v obratno pošto boste prejeli prsto na poskušajo PLAPAO, a knjižico Mr. Stuarta o kili. Vsebojete vse pojavnosti o nastojih na kili. Je gradil diplomu o slabo medalo v Riku in diplomu o slatim kiličim ki ga je prejeli v Parizu, kar bi morali imeti v rokah vsaj eno bolno na ti grozni bolezni. Ako imate prijatelja, ki imajo kili, poveste jim o ti ponudbi.

POŠLJITE TA KUPON NA

PLAPAO LABORATORIES, Inc., 3300 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

Za brezplačno poskušajo Plapao i Mr. Stuartovo knjižico o kili.

Ime

Naslov

Obratna pošta vam prinese zastoj Plapao.

Smrt trakuljam

katero so vzrok mnogih nerednosti v človestvu. Veliko moč, len in otrok trpi in se zdravi za razne druge bolezni in sicer brezuspešno, ko je njih glavna nerednost v trakuljam. Njena znamenja so, zguba slasti, beli jezik, bolečine okrog srca, bolečine v želodec in prebavnih organih, vžigalnje v grlo, bolečine v hrbtu in drugih delih telesa, slaba prebava, omotice, glavobol, utrujenost, omedlevice in slab želodec kadar je prazen, črni okrožki pri obeh in zguba volje za življenje. Ali edino pravo zanesljivo znamenje pa je, mail deli tega parazita, ki jih opazite pri odpadkih. Umorite tega kruteža predno umori on vas. Naročite si dovolj zdravila Laxton, za \$10.48 ali polovico tega za \$7.50 od LAXAL MED CO., Dept. 167, Box 963, Pittsburgh, Pa., in sicer še danes. Za zavarovalnino zavoj priložite še 25c.

H. J. FITZGERALD

OSKRBNIK POGREBOV

Minors' State Bank Bldg.

Telefon 61-R. Chisholm, Minn.

Prodajam raznovrstne sveče

cvetlice, slike in okvirje.

NOVO! NOVO!

Naročite in se prepričajte. Dobro Kalifornijsko kapljico, ki stane le \$1.25 za en galon in \$3.00 za tri galone. Hmeljovi jedmencev stane za 5 galone \$1.25 v skatlah in za 4 galone \$1.00 v komadih. Vse to se pripravi brez vsakega kuhanja. Navodila pošljem z vsakim naročilom.

FRANK SIMOK and COMPANY,

P. O. Box 37,

N. S. Pittsburgh, Pa.

UPRAVNIŠTVO

opozarja vse naročnike in druge ditaltaje, naj nikar ne kupujejo nobenih posebnosti iz posameznih oglasov, ki se nahajajo v listu, ker nekateri so direktno zapeljivi. Vaak naj bo zelo previden in se vselaj, če je mogoče predno kaj kupi iz oglasov, prepriča. Za vse oglasne odgovorni le oglaševalci sami, nobena odgovornosti ne prevzame upravitelstvo in ne lastnik lista. Oglase imamo zato, da nam pomagajo plačati list, kateri je vaak dan dražji v tiskarni in vse povzod. Torej bodite previdni, če se pa nabrijeta, tedaj vse to priplite sami sami in ne nam.

Upravitelj.

NANZNAJILLO NAŠIM STARIM IN NOVIM ODJEMALCEM

Ravnokar smo spopolnili izvrstne ekstrakte, ki so najboljši na trgu. Mi jamčimo njih okus čistim in brez vsakih strupenih primeti. Vsi naši okuzni izdelki zadostujejo po 1 oz. na en galon za okus in barvo.

Ekstrakti: Cene:
Rye Whisky, 1 gal. \$50.00
Kimmel, 1 pint 7.50
Borovička, 1 pint 4.00
Kognac, 1 pint 2.25
Silivovica, 1 oz.75
in druge.

Poštnina vilita pri vseh naročilih.

Samuels Extracts Co.,

5501 St. Clair Avenue,

CLEVELAND, O.

"Slovenecem naznanje"

Kdor želi v vročini iti ven na deželo, dobro stori ako obišče našega rojaka ANTON MLADIČA v Algonquin, Ill., tam je zabave dovolj, ribolov, kopališče, domača kuhinja, prenočišča in poleg drugega tudi izvrstna hladna studenčna voda. Pišite ali pa naznanite po telefonu svoj prihod, da vam pripravim prostor za vas. Se toplo priporoča za obisk. Anton Mladič, River Road, Algonquin, Ill. (Telefon 10).

ZASTONJ

pošljemo nam SLOVENSKO knjižico o isanjih in patentih. Isanjitelj in drugi pišite ponjo še danes. Advokatje se patentiranja: pošteni, točni in zanesljivi.

A. M. WILSON, Inc.

Patents

312 Victor Building,

WASHINGTON, D. C.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

633 Penn Ave.,

Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specializirani v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastupljenje krvi zdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in vseh tudi pri puščanju vode, odpravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, solenice, otiskani, srbečice, škrofe in druge kožne bolezni, ki nastanejo valed našite krvi, odpravim v kratkem času in si potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabiyo tolažila, da vas razumajo. Jas znan je, da je stvarna kraj, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem slovenski.

Uradne ure: Ob delavniku od 9 do 5.

Ob nedeljah od 9 do 2.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Junija 30-22) pomeni, da vam naročnino poteče na ta dan. Ponovno jo pravočasno, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče ustavljeno, valed napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago je za leto \$6.50, pol leta \$3.25.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO
"PROSVETA"

2657 S. Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

ZNIZANA CENA.

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel zelo sladke debele jagode, bakas 50 funtov ... \$ 4.90

Cipar grozdje, največje in najsladkeje jagode, bakas 28 funtov ... \$ 4.20

Malno črno grško grozdje, zelo sladko, bakas 50 funtov ... \$ 4.90

Fige v reitah, bakas 110 funtov ... \$10.75

Brinjeve jagode, vreča 132 funtov ... \$ 9.25

Z naročilom pošljite denar.

MATH PEZDIR,

Box 772, City Hall Sta.,

New York, N. Y.

JUGOSLOVANOM
V CHISHOLM
IN OKOLICI.

Naša Banka vabi vse rojake, da se je poslužijo v svojih zadevah ker:

Je velika in varna banka z vsem premoženjem s svoto nad \$1,600,000.

To je banka kjer dobita vse potrebe. Naši odjemalci so naši prijatelji in mi smo vedno pripravljeni s veseljem postreči, ne le v bančnih zadevah temveč v vseh ozirih kjerkoli mogoče so naše skušnje in moči vam na razpolago.

Vaš rojaki J. Osbolt je tukaj za vse vaše potrebe, oglašite se pri njemu.

Kadarkoli mislite o bančnem podjetju tedaj se spomnite na:

FIRST NATIONAL BANK

Chisholm, Minn.

Edina Slovenska urarska in zlatarska obrt v Chicagu.

Robich & Gottlieb

1821 West 22nd Street

Chicago, Ill.

[illegible]

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street NEW YORK, N. Y.

Generalno Zastopstvo

JADRANSKE BANKE

in vseh njenih podružnicah, JUGOSLAVIJA,

Beograd, Celje, Cariat, Dubrovnik, Ercegovi, Jolza, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar.

ITALIJA: Triest, Opotija, Zadar.

NEMSKA AVSTRIJA: DUNAJ.

Ispravljuje hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji in Nemški Avstriji, ter izdajamo čeke v kronah, dinarih, lirah, dolarih, plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

Prodajamo parobrodne in železniške vozne listke na vse kraje in za vse črte. Kadar ste na potu v staro domovino in se nahajate v New Yorku, se vam bo izplačalo, ako se zglasite glede vrednosti vaših denarnih zalog pri ravnanstvu naše banke v prvem nadstropju brez osira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morali kupiti drugod. Zamamjeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo od velike koristi za vse one, ki se želijo vrniti v domovino.

FRANK SAKSER STATE BANK

NAJVEČJA SLOVENSKA ZLATARSKA TRGOVINA

Frank Černe,

6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatnino po nizki ceni.

PODRUŽNICA

Columbia Gramofonov

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahke mesečne odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki

Narodna Tiskarna

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

Denar v staro domovino.

Za Jugoslavijo:		Za Italijo:	
500 kron	\$ 1.90	100 lir	\$ 5.00
1000 kron	3.50	500 lir	25.00
10000 kron	34.00	10000 lir	500.00

Indelujemo notarska dela za tukaj in stari kraj. Posojujemo in vzamemo posojila na prve knjižbe (Mortgage). Prodajamo loterije in farne.

MLADIČ & VERDERBAR,

1334 West 18th Street CHICAGO, ILL.

Imam na zalogi prave

LUBASOVE HARMONIKE

tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene, kakor tudi chromatične z 12 basii; pišite po cenik.

Nadalje imam na zalogi tudi prave

STAROKRAJSKE KOSE

kovane na roko, iz svetovnoznane tovarne SENSENWERK-KRENNHOF iz Štajerskega, v dolgotni od 25 do 33 inčev, kakor tudi klepalno orodje in brusilne kamne po sledečih cenah:

Pocamena kosa z rinko in ključem	\$2.50
Šest kos skupaj ali več	\$2.00
Klepalno orodje, dvoje vrste, garnitura	\$1.25
BERGAMO brusilni kamni, dva kamna	\$1.00
Srpi	\$1.00
Motike, dvoje vrste	\$1.00

Pri teh cenah je vtieta tudi še poštovina; z narokom vred je pošlati tudi denar vnaprej. Radi kos vprašajte rokaje, ki so jih že naredili od mese.

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

STAROKRANJSKE KOSE

Edina agentura za Združeno državo za najboljše vrste starokrajske kose, srpe, brusilne klepanja, kosičica, oselniki in Struška motike, ročno kovane pri Dobrem polju na Dolenjskem.

CENE SO:

Kose močnejše MOLDOUKI z rinko in ključem po \$2.50, kos ali več skupaj pa po \$2.00 vanka. Velike so 26, 28, 30 in 32 inčev.

Druge vrste kose malo ožje izdelane na štajerskem tako zvane POLERANKE ena ali več po \$2.00.

V velikosti so po 29, 32 in 34 palcev.

Srpi za klepat	\$1.00
Bergamo brusil	50c in 60c
..... po \$1.25 in večje	1.75
Kosičica tovarniškega izdelka	1.50
Motike ročno delane na Kranjskem	2.00
Oselniki iz pločevine po	.50
Pile starokrajske po 6 palcev dolge	.50
Motike tovarniškega izdelka \$1.00, ta večje	1.25
Motike "Struška" ročno kovane	1.75
Ribežni za repo ribati po	1.50

Prodajamo blago tudi na DEBELO trgovinam. Pišite po naš cenik.

Mi plačamo poštino za vasko naročilo. Pošljite denar ali pa Money Order z naročnino na naslov:

STEPHEN STONICH,

105 Lake Street, Chisholm, Minn.

Trgovina s slovensko in pohištrom.

Slovenci, pripravljajte vse to izvrstno orodje Nemcem, Poljskim in drugim narodom.